

GRAAD

2

ONDERWYSGIDS

Platinum

Afrikaans Huistaal

Carmen de Villiers • Marietjie van den Heever • Henriëtte Louw

Maskew Miller Learning
Freedomweg 10, Milnerton, Kaapstad, 7441

© Maskew Miller Learning (Pty) Ltd 2025

Alle regte voorbehou. Geen gedeelte van hierdie boek mag gereproduseer word, in 'n inligtingstelsel bewaar word, of versend word in enige vorm of op enige manier, netsy elektronies, meganies, deur fotokopiëring, klankopnames, of andersins, sonder vooraf skriftelike toestemming van die kopiereghouer nie.

Om aansoek te doen vir toestemming om enige deel van hierdie publikasie te reproduseer of aan te pas, kontak die Kopieregspan by 021 507 6000 of per e-pos by rightsgranting@mml.co.za. Kopieregskending kan gerapporteer word deur 'n e-pos aan rights@mml.co.za te stuur.

Eerste uitgawe: 2025

ISBN: 9781776124500

ePDF-ISBN: 97817761279724

Uitgewer: Ruchelle Lombard

Redakteur: Hennely Nel

Redigering: Marietjie van den Heever

Omslagontwerp: MML Visual Design en Wouter Reinders

Boekontwerp: MML Visual Design

Illustrasies: MML

Setwerk deur: Marius du Plessis

Gedruk deur:

Inhoudsopgawe

Afdeling A: Beste onderwyser	v
Afdeling B: Onderwysriglyne Kwartaal 1	1
Week 1: Dit is ek	4
Week 2: Dit is ek	10
Week 3: Verhoudings	16
Week 4: Verhoudings	22
Week 5: Mense om my	28
Week 6: Mense om my	33
Week 7: Ons help mekaar	38
Week 8: Ons help mekaar	44
Week 9: Seisoene	49
Week 10: Seisoene	53
Graad 2 Kwartaal 1 Werkvelle	58
Formele assessering	65
Afdeling C: Onderwysriglyne Kwartaal 2	67
Week 1: Water	70
Week 2: Water	76
Week 3: Wilde diere	81
Week 4: Wilde diere	86
Week 5: Diere om my	91
Week 6: Diere om my	97
Week 7: Vervoer op die grond	103
Week 8: Vervoer op die grond	109
Week 9: Vervoer in die lug	114
Week 10: Vervoer in die lug	121
Graad 2 Kwartaal 2 Werkvelle	127
Formele assessering	133
Afdeling D: Onderwysriglyne Kwartaal 3	135
Week 1: Vervoer op water	139
Week 2: Vervoer op water	145
Week 3: Vervoer wat ons help	151
Week 4: Vervoer wat ons help	155
Week 5: Mense wat ons veilig hou	161
Week 6: Mense wat ons veilig hou	167
Week 7: Mense wat ons gesond maak	173
Week 8: Mense wat ons gesond maak	179
Week 9: Mense wat ons help	185
Week 10: Mense wat ons help	189
Graad 2 Kwartaal 3 Werkvelle	193
Formele assessering	201

Afdeling E: Onderwysriglyne Kwartaal 4	203
Week 1: Beroepe	206
Week 2: Beroepe	212
Week 3: My land se mense	217
Week 4: My land se mense	223
Week 5: My land se plekke	228
Week 6: My land se plekke	234
Week 7: My land se sport	240
Week 8: My land se sport	246
Week 9: My land is uniek	251
Week 10: My land is uniek	256
Graad 2 Kwartaal 4 Werkvelle	261
Formele assessering	267
Rubriek	269
Vinnige kontrolelyste vir leerhindernisse	271

EXTRACT PAGES

- Ondersteuning vir leerders met spesiale behoeftes of leerhindernisse: Die gids bevat voorstelle vir leerders wat vinnig vorder en verryking benodig. Daar is ook 'n verskeidenheid voorstelle vir leerders wat meer tyd en ondersteuning benodig, ingesluit.

Hierdie gids moedig voortgesette nadenke en groei aan in 'n samewerkende leeromgewing waar onderwysers voortdurend hul opvoedkundige vaardighede slyp en leerderprestasie positief beïnvloed. Ons nooi jou uit om deur hierdie gids te werk en die insigte en hulpbronne te benut om jou onderrig en doeltreffendheid te verbeter en transformerende leerervarings in jou klaskamer te skep. Kom ons werk saam om ons jong leerders te bemagtig om akademie en op elke ander gebied te presteer.

Diversiteit, Bemagtiging en Inklusiwiteit

In hierdie afdeling wil ons graag hê jy moet oor jou eie klaskamer dink. Stel jou voor dat die leerders voor jou sit, elkeen met hul eie storie, ervarings en uitdagings. Onthou nou 'n tyd toe een van jou leerders aanskiet met miskien met 'n moeilike konsep of iets buite die skool wat hul leer beïnvloed het. Wat het jy op daardie oomblik gedoen? Hoe het jy uitgereik, hulle gewaardeer laat voel en hulle deur die moeilike situasie gelei?

Jou klaskamer is gevul met diversiteit en verskillende behoeftes, nie net in agtergrond nie, maar ook in leerbehoefte en -vermoëns. Ons land staan steeds diep ongelykhede in die gesig, of dit nou in terme van ras, rasgebaseerd of sosiaal is; hierdie uitdagings is dikwels ooglopend in jou klaskamer. Tog is dit een van die sterkte van die klaskamer, waar verandering plaasvind. As 'n onderwyser speel jy 'n lewensbelangrike rol om te verseker dat elke kind suksesvol die graad voltooi, ongeag waar hulle vandaan kom of watter hindernisse hulle in die gesig staan.

Die KABV sentreer rondom inklusiwiteit en diversiteit. Die fokus is nie net op die onderrig van die kurrikulum nie, maar ook op die erkenning van die unieke potensiaal in elke leerder en hoe om elkeen se behoeftes te akkommodeer in hul leerreis. Ons verstaan dit is 'n uitdagende taak. Die uitdagings in baie skole is 'n werklikheid en die onus is op jou om dit so goed as moontlik te bestuur.

Ons leer- en onderrighulpbronne is ontwerp om jou hiermee te ondersteun. Dit weerspieël die plaaslike konteks en wys leerders 'n wêreld wat hulle in die storie, tekste en assesserings sal herken. Hierdie materiaal neem die ervarings en vermoëns in jou klaskamer in ag. Dit gee jou die gereedskap om elke kind te bereik.

Met hierdie hulpbronne, onderrig jy met oënskynlike nie. Jy bereik elke kind op sy/haar vlak en help hulle om struikelblokke te oorkom. Soekende verlei jy 'n beter toekoms vir elke kind, vir jou gemeenskap en vir Suid-Afrika.

Tipes diversiteit

In hierdie reeks fokus ons op verskeie diversiteitskategorieë, elkeen noukeurig gekies om 'n breë en inklusiewe voorstelling van verskillende identiteite, perspektiewe en ervarings te verseker.

Tabel 1: Tipes diversiteit

Diversiteitskategorie	Definisie	Dekking in die boek
1. Kulturele en Etniese diversiteit	Dit verwys na die verteenwoordiging van verskillende kulturele en etniese agtergronde, wat verseker dat leerders aan verskillende perspektiewe en tradisies blootgestel word.	Ons het karakters, skrywers en historiese figure van diverse kulturele agtergronde ingesluit. Verhale en voorbeelde sluit 'n reeks tradisies, gebruike en tale in. Dit help leerders om kulturele rykdom te waardeer en ontmoedig stereotipes deur gebalanseerde uitsigte op historiese en hedendaagse kwessies aan te bied.

2. Geslagsdiversiteit	Geslagsdiversiteit verwys na die verteenwoordiging van alle geslagte en sluit besprekings oor geslagsrolle en niebinêre identiteite in.	Jy sal gelyke voorstelling van alle geslagte in die teks, illustrasies en voorbeelde sien. Ons het niebinêre karakters ingesluit, met aktiwiteite wat tradisionele geslagsrolle uitdaag. Seuns en meisies word in uiteenlopende beroepsrigtings, van hulp in die kombuis tot wetenskap en kuns, getoon om geslagsgelykheid bevorder.
3. Sosio- ekonomiese Diversiteit	Dit behels die verteenwoordiging van mense van verskillende ekonomiese agtergronde en die bespreking van kwessies van ekonomiese ongelykheid.	Ons vertoon karakters uit 'n verskeidenheid sosio-ekonomiese kontekste, wat uitdagings soos toegang tot onderwys, gesondheidsorg en hulpbronne beklemtoon. Dit stel leerders voor in lewensgetroue situasies en besprekings wat aansluitende ekonomiese omstandighede weerspieël, om sodoende die inhoud vir alle leerders herkenbaar te maak.
4. Taaldiversiteit	Taaldiversiteit beteken om verskeie tale in te sluit asook om die verskillende dialekte wat in gemeenskappe gepraat word, te respekteer.	Jy sal inhoud sien wat verskeie tale aanmoedig en leerders aanmoedig om verskeie dialekte te respekteer. Ons het ook voorbeelde ingesluit wat die belangrikheid van vertaling en interpretasie beklemtoon, wat leerders voorberei om meer inklusief in hulle kommunikasie te wees. Gebruik transtaling en kode-wisseling om die ryke veeltaligheid en taaldiversiteit in ons land te omarm.
5. Gestremdheid en Toeganklikheid	Dit fokus op die verteenwoordiging van mense met gestremdhede en die aanspreking van verstandnisse tot toeganklikheid.	Karakters met gestremdhede is ingesluit, wat hul verteenwoordiging in stories en aktiwiteite verseker. Ons bespreek ook kwessies van toeganklikheid, hetsy fisies, tegnologies of maatskaplik, en gebruik inklusiewe taal. Dit skep 'n omgewing van aanvaarding en erkenning vir alle leerders en moedig empatie en begrip aan.
6. Seksuele oriëntering LGBTQIA+-insluiting	LGBTQIA+ staan vir Lesbiërs, Gay, Biseksueel, Transgender, Queer of Vraend, en ander. Die "+" verteenwoordig insluiting van ander seksuele oriënterings, geslagsidentiteite en uitdrukkings buite dié wat eksplisiet gelys is, soos niebinêre, panseksuele, aseksuele, en geslagsfluïde individue. Hierdie term word gebruik om 'n breë spektrum van seksuele en geslagsidentiteite in te sluit, wat aanvaarding en insluiting vir almal bevorder.	LGBTQIA+ familie-strukture word in die boeke verteenwoordig, wat 'n diverse perspektief bied. Ons het voorbeelde en scenario's ingesluit wat LGBTQIA+ kwessies en regte verken, sowel as besprekings oor teendiskriminasie, wat leerders help om diversiteit in seksuele oriëntering te verstaan en te respekteer.

7. Godsdienstige en Spirituele Diversiteit	Dit behels die verteenwoordiging van 'n verskeidenheid godsdienstige oortuigings en die bevordering van respek vir verskillende spirituele praktyke.	Ons boeke stel leerders bekend aan verskillende gelowe en spirituele praktyke. Ons moedig ook gesprekke aan om respek en begrip oor verskillende geloofstelsels te bevorder. Sekulêre perspektiewe is ook ingesluit, wat verseker dat alle geloofstelsels respekvol en regverdig verteenwoordig word.
8. Ouderdomsdiversiteit	Dit behels die insluiting van mense van verskillende ouderdomsgroepe en die bespreking van kwessies wat met ouderdom verband hou.	In die boeke vind jy karakters vanaf babas tot bejaardes. Ons belig die belangrikheid van intergenerasie-verhoudings en bespreek ouderdomsverwante ondervindinge, affrede en vooroordeel of diskriminering gebaseer op 'n persoon se ouderdom. Dit help leerders om te sorg van elke ouderdomsgroep en die insluiting te verstaan.
9. Geografiese diversiteit	Verteenwoordig mense en kwessies uit verskeie streke en omgewings, beide plaaslik en internasionaal.	Die boeke sluit inhoud in van verskillende streke oor die wereld. Dit spreek globale kwessies in plaaslike kontekste aan wat relevant is vir die leerders. Ons het ook voorbeelde van stedelike en landelike omgewings gebalanseer, om die unieke uitdagings en voordele van elke omgewing te beklemtoon.
10. Kognitiewe- en leerdiversiteit	Dit verwys na die verskillende leerstyle, vermoëns en kognitiewe verskille, soos neurodiversiteit.	Ons erken kognitiewe- en leerdiversiteit deur verskillende onderrigmetodes in te sluit. Die metodes maak voorsiening vir verskillende leerstyle. Aktiwiteite akkommodeer 'n verskeidenheid leerbehoefte en bevorder sodoende 'n inklusiewe leeromgewing. Daarby het ons pre-assesserings ingevoeg wat jy kan oorweeg.

Die skep van 'n inklusiewe en diverse klaskamer

Hierdie onderwysersgids is ontwerp met inklusiwiteit, diversiteit en bemagtiging in gedagte. Dit verskaf hulpbronne wat jou ondersteun in die skep van inklusiewe leeromgewings en -stelsels om die 10 sleutelkategorieë van diversiteit in Tabel 1 hierbo te dek.

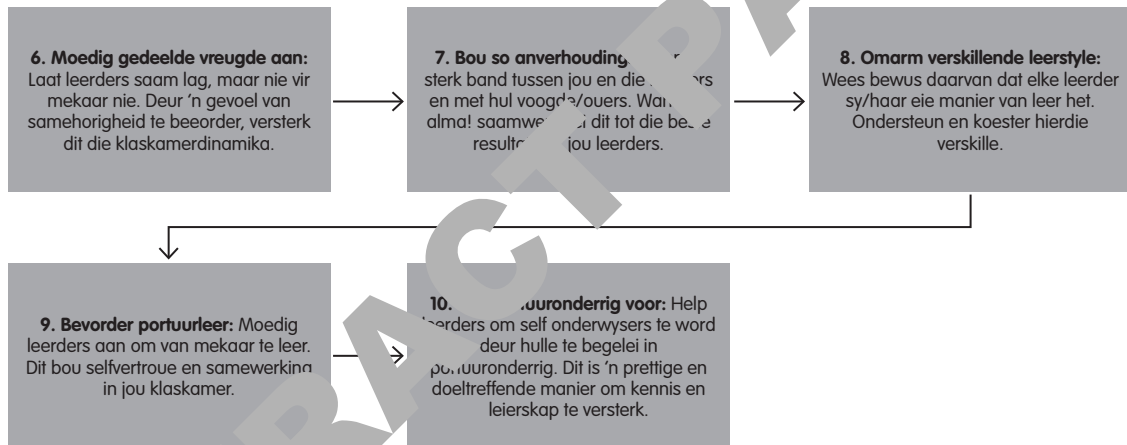
Diversiteit in die klaskamer

As onderwyser is jou rol om te verseker dat jou klaskamer 'n ruimte is waar leer, lag en respek alles bymekaarkom! Hier is 10 strategieë wat jy kan gebruik om dinge prettig, veilig en positief vir jou leerders te hou:

Strategieë 1-5: Bou 'n positiewe en inklusiewe klaskameromgewing

Strategieë 6-10: Bevordering van samewerking en die viering van diversiteit in die klaskamer

Vier elke leerder se diversiteit

Dit is belangrik dat leerders hulself en hul diverse ervarings in die klaskamer weerspieël sien. Dit beteken om diversiteit in fisiese voorkoms, tale, identiteite, kulture, godsdiens, geslag, seksuele oriëntasie (insluitend LGBTQIA+), ouderdom en kognitiewe vermoëns te herken. Ons boeke toon karakters uit verskillende agtergronde om hierdie uiteenlopende wêreld te beeld. Ons kies illustrasies, kunswerke en inhoud sorgvuldig om die verskillende mense, omgewings en realiteite van Suid-Afrika te verteenwoordig.

Ons moedig jou aan om dieselfde in jou klaskamer te doen. Gebruik storievertelling om uiteenlopende agtergronde uit te lig, beelde van landelike en stedelike omgewings te wys, en te praat oor mense met verskillende fisiese vermoëns, kognitiewe vermoëns en identiteite, insluitend LGBTQIA+. Bespreek verskillende gelowe, ouderdomme en geslagsdiversiteit en verken die verskillende ekonomiese situasies waaruit jou leerders mag kom. Gebruik die diverse huistale wat moontlik in jou klas kan voorkom om transtaling aan te moedig. Identifiseer woorde wat in Afrikaans, Engels en ander inheemse tale dieselfde lyk en klink.

Moedig leerders aan om in verskillende tale te groet. Wissel tussen die variëteite van Afrikaans (Nama-, Kaaps-, Standaardafrikaans). Vra anderstalige leerders om hulle benamings vir sleutelwoorde onder bespreking, bv. lewensredders, met die klas te deel.

Laat leerders toe om in groepbesprekings hulself in hul eie taal uit te druk en idees uit te ruil. Leer meer oor ons verbintenisse met ander lande en mense regoor Afrika en die wêreld. Sodoende help jy elke leerder om gesien, gewaardeer en deel van die groter globale gemeenskap te voel.

Wees bedag op vooroordeel en voorreg

Me. Adams het 'n les oor kulture en tradisies aangebied. Haar leerders kom uit verskillende agtergronde en was opgewonde om te sien hoe die bespreking sou verloop. Aan die begin van die les het sy die leerders gevra om 'n tradisie of oortuiging van hul eie families met die klas te deel.

Lebo, 'n selfversekerde meisie, het eerste gepraat en haar gesin se Christelike Kerstradisie bespreek. Verskeie ander leerders het gevolg en soortgelyke vakansies bespreek. Maar toe dit Amina se beurt was, het sy gehuiwer. Amina is Moslem, en sy het haar ervaring van die viering van Eid gedeel. Byna dadelik het 'n paar leerders vir mekaar begin fluister, en een leerder, onbewus van die impak van sy woorde, het gemompel: "nie 'n regte vakansie nie."

Mev. Adams het vinnig die spanning in die kamer aanvoel. Sy het 'n belangrike leuse gehad om te maak. Om die opmerking te ignoreer, kon beteken dat vooroordeel wortel skiet, maar as sy die eenheid gebruik om dit aan te spreek, kon die leerders 'n waardevolle les leer.

Me. Adams het die bespreking onderbreek en die klas gevra om na te dink: "Wat beteken dit as ons iemand se oortuigings of tradisies verwerp? Hoe sou jy voel as die rolle omgeruil word, en as daar na jou spesiale dag verwys word as 'nie werklik nie'? Die klaskamer het stil geword toe die leerders oor hul opmerkings begin dink het.

Sy het verduidelik hoe belangrik dit is om verskillende oortuigings te verstaan en te respekteer, deur Amina se ervaring as 'n onderrig-oomblik te gebruik. Me. Adams het nie die leerders uitgeskel of verneder nie, maar het hulle eerder gelei deur 'n bespreking oor hoekom dit belangrik is om alle kulture te eerbiedig, selfs wanneer hulle onbekend aan jou is. Die klas het besin oor hoe vooroordele se goed en nuut, hul sienings van ander kan vorm, dikwels sonder dat hulle dit besef.

Lesse uit me. Adams se klas

Vooroordele en aannames is onbedoeld

Selfs sonder om sake van mense, kan leerders oortuigings maak wat onbedoelde vooroordele veroorsaak. Dit is belangrik om te verhoes en te oortuig met sorg en bewusheid om te spreek.

Elke stem is belangrik

Me. Adams het verseker dat Amina se stem en ervaring deur die hele klas gehoor, erken en in ag geneem is. Deur 'n inklusiewe gesprek te fasiliteer, het sy beklemtoon dat elkeen se agtergrond respek verdien.

Moedig selfrefleksie aan

In plaas daarvan om 'n preek al te steek, het me. Adams haar leerders genooi om te dink oor hoe hulle sou voel as hulle in Amina se skoene was. Dit het die leerders gehelp om die belangrikheid van empatie en bewusheid in hul optrede te verstaan.

Skep 'n ruimte vir dialoog

Wanneer vooroordeel of diskriminasie gebeur, is dit nie genoeg om die spreker stil te maak nie. Gebruik hierdie tipe aanmerkings as 'n gesprekspunt. Help leerders om te verstaan hoekom sekere woorde of dae aanstoot kan gee of iemand se gevoelens kan seermaak. Dit gee hulle die gereedskap om soortgelyke houdings of optredes in die toekoms aan te spreek.

Leer deur uitdaging

Ongemak kan 'n kragtige leermeester wees. Me. Adams het 'n moeilike oomblik gebruik om haar leerders aan te moedig om hul aannames te bevraagteken en te wys dat die klaskamer ook 'n plek is vir persoonlike groei en net vir die versameling van kennis nie.

Bevorder nuuskierigheid en openheid

Moedig leerders aan om vrae te vra om meer oor tradisies wat anders as hul eie is, te leer. Dit besorder 'n kultuur van nuuskierigheid, aanvaarding en begrip. Dit help om hindernisse te oorkom en respek vir mekaar se verskille te kweek.

Dink aan stelsels

Stelsels bestaan uit verskillende dele wat saamwerk om iets te bereik. In jou klaskamer kan 'n stelsel byvoorbeeld wees hoe leerders reëls volg, hoe hulle by jou leer, of hoe hulle speel en met mekaar deel. Stelsels bestaan ook in gesinne en gemeenskappe waar mense mekaar ondersteun en saamwerk.

Om stelsels te verstaan, help leerders om te sien hoe verskillende dele, soos mense, plekke en reëls, skakel en in wisselwerking met mekaar is. Hierdie is 'n sleutelvaardigheid om kritiese denke te ontwikkel, en dit kan vroeg reeds begin deur leerders se eie ervarings te gebruik.

In ons grondslagfaseboeke stel ons stelsel-denke bekend deur verskillende lewensomstandighede, sosiale realiteite en diverse mense uit te beeld. Dit sluit konsepte soos Ubuntu in en verteenwoordig leerders van verskillende rasse, geslagte en gesinstrukture, wat aan jou die geleentheid bied om leerders aan meer kompleksiteit bekend te stel. Hier is 'n paar eenvoudige aktiwiteite om jou leerders te help om oor stelsels na te dink:

Skoolgebaseerde assessering (SBA)

Skoolgebaseerde assessering is 'n omvattende benadering wat ten doel het om leerders se akademiese vordering en begrip te meet. Dit sluit alle vorme van assessering soos summatiewe assessering in.

Skoolgebaseerde assessering is deurlopend. Dit sluit 'n verskeidenheid aktiwiteite, take en metodes in om te toets hoe goed leerders konsepte verstaan en nuwe vaardighede kan toepas.

Deurlopende assessering is 'n ardevol vir jou as onderwyser om die doeltreffendheid van jou onderrig voortdurend te monitor.

Sodoende kan jy jou onderrigmateriaal en metodes aanpas om leerders te help om hul volle potensiaal te bereik.

Assessering vir leerders is natuurlik in jou onderrigproses geïntegreer, waar prettige, boeiende en ondersteunende metodes die deelname van leerders aanmoedig. Dit help om te identifiseer waar leerders meer ondersteuning nodig het en vir jou onderrig om aan hul behoeftes te voldoen. Aktiwiteite behoort op 'n deurlopende basis, informeel gedurende daaglikse lesse geassesseer te word. Hou rekord van leerders se vordering deur kort annotasies in jou verslagboek.

<p>Observeer tydens aktiwiteite Kyk hoe leerders take aanpak en vra leidende vrae om hulle te ondersteun.</p>	<p>Duime op, duime af 'n Vinnige kontrole vir begrip na 'n les deur duime te gebruik om begrip aan te dui.</p>	<p>Uitgangskartjies Leerders teken of skryf iets wat hulle aan die einde van 'n les geleer het om begrip te toon.</p>	<p>Dink-1)8ar-deel Leerders dink individueel, bespreek met 'n maat en deel dan met die klas om begrip te assesseer.</p>
<p>Portuurgroep terugvoer Leerders deel werk met klasmaats en gee eenvoudige, konstruktiewe terugvoer om oor hul werk te reflekteer.</p>	<p>Leerjoemale Leerders hou joernale by om te dokumenteer wat hulle geleer het, wat insig gee in hul vordering.</p>	<p>Groepaktiwiteite en -speletjies Prettige, samewerkende take laat jou toe om vermoens in huidige tyd waar te neem.</p>	<p>Vrae tydens lesse Gebruik oopeindevrae om leerders aan te moedig om hul gedagtes en vermoens te deel.</p>

Assessering vir leer behels dat leerders oor hul vordering nadink, wat hulle aanmoedig om verantwoordelikheid vir hul eie leer te neem. Deur hierdie prosesse beoordeel hulle aktief hul eie begrip, wat die leerproses en kennis bevorder.

<p>K-W-L (Ken-Weef-Leer) kaarte Leerders vul in wat hulle weet, wil weet, en later, wat hulle geleer het om voorafkennis met nuwe konsepte te verbind.</p>	<p>Konsepkarte Leerders skep kaarte wat wys wat hulle weet en voeg nuwe inligting by soos hulle vorder.</p>	<p>Dinkskrum Aktiveer vorige kennis deur te vra om idees te deel wat verband hou met 'n nuwe onderwerp.</p>	<p>Uitgangskartjies Leerders verduidelik hoe nuwe inligting verbind met iets wat hulle reeds geken het.</p>
<p>Storie-voltooiing Verskaf 'n storie-begin en laat leerders dit voltooi deur voorafkennis te gebruik.</p>	<p>Wat ontbreek? Bied onvolledige idees of prente en laat leerders die gapings invul met wat hulle weet.</p>	<p>Interaktiewe besprekings In 'n lesse deur leerders te vra om nuwe onderwerpe te verbind aan vorige ervarings of kennis.</p>	<p>Leerjoemale Leerders reflekteer weekliks oor hoe nuwe inligting skakel met wat hulle reeds weet.</p>

Assessering van leer voorsien jou met bewyse van leerderprestasie op 'n spesifieke tydstip, wat jou help om algehele vordering te meet en ingeligte besluite oor hul vordering te neem. Sorgvuldige rekording van hierdie assesserings word aanbeveel.

<p>Einde-van-kwartaal-toetse Formele toetse om bemeestering van inhoud te evalueer.</p>	<p>Toetsles Toetse om begrip na lesse te toets.</p>	<p>Skryfopdragte Take om begrip deur skryfwerk te assesseer.</p>	<p>Projekte Kreatiewe take om kennis te demonstreer.</p>
<p>Leesassessering Een-tot-een-assesserings om leesvlotheid te meet.</p>	<p>Prestasietake Toepassing van kennis in realistiese situasies.</p>	<p>Portefeuljies Versameling van werk om vordering oor tyd te volg.</p>	<p>Mondelinge aanbiedinge Leerders verduidelik hul begrip mondelings.</p>

Assesseringsriglyne

Assesseringsaktiwiteite

Dit is belangrik om daarop te let dat elke assesseringsopdrag nie as 'n enkele toets beskou moet word nie, maar altyd in ooreenstemming met die beginsels van deurlopende assessering moet wees.

Die leerdoelwitte en fokus van elke opdrag moet op 'n geïntegreerde manier beoordeel word deur 'n reeks aktiwiteite.

Die KABV-dokument verskaf voorstelle vir assesseringsaktiwiteite in die Grondslagfase.

Elke aktiwiteit moet uit 'n aantal dele bestaan wat verskillende aspekte van taal assesseer.

Die assessering van mondelinge aktiwiteite moet, waar moontlik, geïntegreer word met Lewensvaardighede en Wiskunde.

Die volgende summatiewe (leer oor 'n langer tydperk) assesseringsaktiwiteite word vir elke kwartaal vereis:

Graad	Afrikaans	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Taal
1	HT	1	1	1	1	4
2	HT	1	1	1	1	4
3	HT	1	1	1	1	4

Informele assessering (formatiewe assessering - leer van 'n konsep of begrip deur die loop van 'n les of twee)

(Nuwe KABV-Assesseringsriglyne)

Wanneer jy 'n assesseringsopdrag beplan en implementeer, moet die onderwyser verseker dat:

die inhoud, konsepte en vaardighede wat geassesseer word ooreenstem met die kurrikulum en kognitief geskik is vir die graad;

die inhoud, vaardighede en konsepte reeds onderrig is en verskillende voorbeelde gebruik word vir die assesseringsaktiwiteit;

gedifferensieerde assesseringspraktyke gebruik word om alle vermoëvlakke en leerstyle te akkommodeer;

hulpbronne (persoonlike woordeboek, prentjies, teks geskik vir die graad vir lees) beskikbaar is vir leerders om hulle te help om die aktiwiteit te voltooi;

die bewyse opgeteken word (konseptlys, assesseringsrubrieke, leerders se klaswerkboeke, werkvelle, ens.) deur leerders of onderwysers, afhangende van die taak/aktiwiteit;

opvolgintervensies vir leerders voorsien word. Waar remediërende intervensies benodig word, moet die skool se ondersteuningsdienste konsulteer word;

verryking voorsien word vir leerders wat dit benodig.

Aktiwiteite moet informeel gedurende daaglikse lesse geassesseer word.

Informele assesseringsaktiwiteite kan aktiwiteite insluit soos:

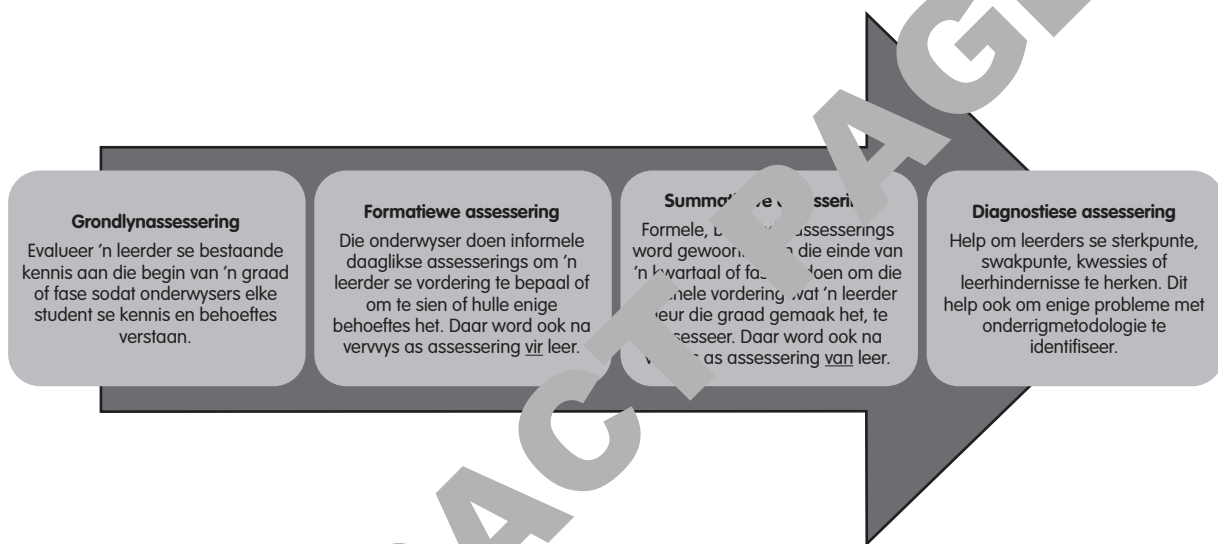
- Voltooi sinne deur die leë blokkies in te vul.
- Identifiseer woorde en klanke.
- Skryf van opskrifte of kort sinne.
- Beantwoord vrae.
- Mondelinge werk met gedigte en rympies

Sien 'n voorbeeld van 'n rubriek agter in hierdie onderwysersgids. Die rubriek kan gebruik word vir assessering in lees en kan aangepas word soos nodig vir ander aspekte van die onderrig van Afrikaans in die Grondslagfase.

Die Nasionale Kurrikulumverklaring (NKV) beskryf geletterdheid, syfervaardigheid en lewensvaardighede as die drie sleutelareas vir assessering by grondslagfaseleerders. Die Departement van Basiese Onderwys verskaf 'n **Grondslagfase-assesserings-riglyne-raamwerk** om onderwysers te ondersteun in die ontwikkeling en implementering van KABV-belynde praktyke. Hierdie reeks se inhoud is ontwerp volgens die variasieteorie, wat jou en jou leerders help om die beginsels en doelwitte van assessering, soos deur die NKV gestel, te bereik.

Tipies assesserings vir die Grondslagfase

Die Departement erken vier tipies assesserings vir die Grondslagfase, gedokumenteer in die NKV Assesserings-riglyne-dokument:

Leesassessering in die Grondslagfase

Ontmoet Lily, 'n slim en nuuskierige graad 3-leerder wat daarvan hou om skool toe te kom. Ten spyte van haar entoesiasme staar sy eeter uitdaginge in byna elke vak in die gesig. Tydens taallesse vra Lily dikwels om badkamer toe te gaan, bang haar onderwyser sal haar roep om hardop vir die klas te lees. In Wiskunde sukkel sy met woordprobleme en is moeilik om te volg. In Kodering en Robotika kan sy nie tred hou met die gekrewe instruksies vir swaarte te, en in Lewensvaardighede mis sy belangrike inligting omdat sy nie die werkboekteks kan lees nie. Dit betrou jou vir na onderwysers duidelik dat die eintlike probleem nie by die leerareas lê nie, maar te doen het met Lily se vermoë om vlot te lees. Sonder sterk leesvaardighede sukkel sy om vrae te verstaan, instruksies te volg en nuwe inligting met al haar vakke in te neem.

As jy aan jou eie leerders dink, sal jy opmerk dat Lily nie alleen is nie. Baie jong leerders in jou klas mag dalk ook sukkel om op hul ouderdomsvlak te lees. Hierdie leerders, soos Lily, ondervind probleme in verskeie vakke, nie omdat hulle 'n gebrek aan belangstelling of vermoë het nie, maar omdat hulle nog nie die leesvaardighede ontwikkel het om ten volle by hulle werk betrokke te raak nie. Hierdie algemene uitdaging beklemtoon die prioritisering van leesontwikkeling in die Grondslagfase, sodat elke leerder die nodige ondersteuning kry om te floreer.

Benaderings tot leesonderrig

Elkeen van die verskillende benaderings tot leesonderrig beklemtoon 'n bepaalde aspek van die leesproses. Die drie hoofbenaderings is:

- Die dekoderingsbenadering
- die kyk-en-sê-benadering
- die geïntegreerde benadering.

Al die benaderings het dieselfde doel: om selfstandige lesers te ontwikkel wat verstaan wat hulle lees en 'n verskeidenheid strategieë gebruik om onbekende woorde te verstaan.

Die dekoderingsbenadering

Dekodering beteken om te weet hoe die klanke van letters (foneme) deur letters (grafeeme) vertaal word, en dan hierdie kennis te gebruik om woorde en sinne akkuraat en vlot te lees. Dit is 'n belangrike vermoë wat leerders in die Grondslagfase geleer moet word omdat dit taalontwikkeling en geletterdheid ondersteun. Die grafeemfries moet as 'n ondersteuningsinstrument gebruik word om leerders te leer hoe om woorde se klanke te dekodeer. Hierdie benadering word tydens klankleer en verskeie aktiwiteite in die Kernleesboek versterk. Leerders word aangemoedig om klank- en woordfamilies te vorm met sleutelwoorde uit die teks, sowel as woorde wat hulle reeds ken met dieselfde klanke. Volg hierdie benadering ook tydens groepsbegeleiding om leerders te help om onbekende woorde uit te spreek.

Die kyk-en-sê-benadering

Die kyk-en-sê-benadering beklemtoon woordherkenning. Hierdie benadering kry sy naam van wat leerders doen: kyk na 'n woord (dikwels op 'n flitskaart geskryf), luister hoe dit onder wys, en dit dan hardop as 'n volledige woord sê.

'n Beperkte aantal woorde op 'n slag word beklemtoon. Leerders oefen die woorde totdat hulle dit met gemak kan herken en sê. Sodra die woorde deel van die bekende sigwoordeskat is, oefen hulle om dit te lees in die gegradeerde leesboeke wat slegs woorde bevat wat reeds geleer is. Die kyk-en-sê-benadering word dikwels as deel van 'n leesprogram gebruik om leerders se sigwoordeskat (bekende woorde wat hulle met gemak kan lees) te vergroot.

Die geïntegreerde benadering

Die geïntegreerde benadering beklemtoon die begrip en betekenis van geskrewe woorde. Die benadering maak gebruik van tekste wat inligting kommunikeer en/of 'n storie vertel. Selfs die eerste, eenvoudige leesboeke werk soos regte tekste.

Leerders leer strategieë om betekenis te verkry uit die woorde op die bladsy. Hierdie strategieë sluit in om na 'n prent te kyk om 'n beeld om 'n ingeligte raaiskoot oor 'n onbekende woord te maak en die konteks en die sinstruktuur te gebruik om 'n raaiskoot te maak dat hul raaiskoot sin maak. Ander strategieë sluit in om te leer oor ingeslote klanke, die ontwikkeling van sigwoordeskat, en om dieselfde woorde in verskeie kontekste te lees en te gebruik.

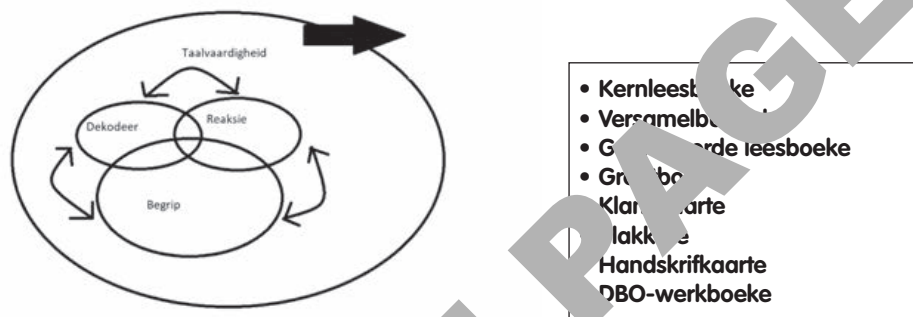
Om begripvrae te stel, toets of leerders sin gemaak het van wat hulle gehoor en gelees het.

Implementering van Taalontwikkeling en Klankleer-aktiwiteite in die Grondslagfase

1. Taalontwikkeling

'n Aktiwiteit soos die 'Ek sien met my klein ogie'-speletjie is uitstekend vir die ontwikkeling van taalvaardighede by leerders in die Grondslagfase. Dit help hulle om konneksies te maak tussen die voorwerpe om hulle terwyl hulle belangrike vaardighede soos spelling en beskrywing oefen. Leerders neem beurte in die identifisering van voorwerpe, beskryf dit, en spel uiteindelik die woord, wat dit 'n prettige en interaktiewe manier maak om taalontwikkeling te versterk.

Taalontwikkeling in die Grondslagfase bestaan uit Luister-, Praat-, Lees- en Skryfaktiwiteite. Die volgende diagram toon hoe al die verskillende komponente van lees onderling verband hou en geïntegreer kan word om leerders se vaardigheid te maak vir vaardigheid in taalontwikkeling.

Figuur 1: Die komponente vir die vaslegging van leesvaardigheid.

Dekodering

Dekodering is die vermoë om 'n woord van druk na 'n klank te omskep deur voorafkennis van klank-simbool (letter)-ooreenkomste te gebruik. Dekodering is 'n integrale deel van leer lees. Hierdie reeks ondersteun dekodeering, met materiaal wat vir gedeelde en selfstandige leer gebruik kan word, sowel as die Kernleesboek en Klankkaarte. (verwys ook na die afdeling oor Benaderingsstrategieë.)

Leesbegripstrategieë

Grondslagfaseleerders moet taalontwikkeling begelei word deur aktiwiteite wat leesbegrip-en-reaksie-strategieë aanmoedig, te gebruik. Dit help om kritiese denke- en probleemoplossingsvaardighede te ontwikkel, asook om leerders voor te berei vir die uitdagings van die lees van meer komplekse tekste. Vrae moet voor, tydens en na die lees van die Grondslagboek, die versamelbundel en die Kernleesboek gevra word. Die plakkate kan ook vir begrip- en reaksie-aktiwiteite gebruik word.

Om te luister wat doeltreffend gebruik word, is belangrik. Dit bied 'n model vir leerders om na te volg om hul intonasie en uitspraak te verfyn en te verbeter. Dit leer hulle om te dink en inligting te verwerk, terwyl hulle luister en hulle eie idees ontwikkel. Daar is geleenthede in hierdie leesreeks vir die onderwyser om stories te vertel of voor te lees. Gebruik gerus jou eie materiaal wanneer jy voel dit is gepas. Om vir leerders stories voor te lees en hulle dan vrae te vra oor wat hulle so pas gehoor het, help om begripvaardighede te assesseer. Dit versterk ook hul vermoë om stil te sit en op die gesproke woord te fokus.

Praataktiwiteite word in hierdie kursus beklemtoon. Dit laat leerders toe om idees, standpunte en menings selfversekerd en selfgeldend te verken en te deel. Hulle kan hul standpunte oorweeg, evalueer, verfyn en bespreek met respek vir ander se sienings sonder om noodwendig daarmee saam te stem. Die aktiwiteite moet gebruik word om leerders te help om hulself bondig en logies uit te druk, samehangend en duidelik te praat en om uit te reik na

en met ander te onderhandel. Sodoende ontwikkel hulle vaardighede om later effektief in die beroepswêreld te funksioneer. Die Klankkaarte kan as hulpmiddels gebruik word om eenvoudige praataktiwiteite te begin.

Lees is 'n noodsaaklike leermedium waarmee lewenslange groei en ontwikkeling bereik kan word. 'n Bekwame leser kan inligting verkry, herbesoek, hersien en daaroor besin omdat dit in gedrukte vorm is. Dit is noodsaaklik dat jy 'n liefde vir lees by die leerders kweek. Die gebruik van klankleer in hierdie leesreeks help om die ontwikkeling van leesvaardighede 'n hupstoot te gee.

Samehangend met die vermoë om te lees, is begripsvaardigheid. As die fasiliteerder moet jy die leerders lei om betekenis uit die teks en grafiese elemente af te lei. Dit sal hulle in staat stel om te vorder van die verstaan van eenvoudige letterlike tipe vrae, tot dieper begrip deur afleidings en gevolgtrekkings te maak, inligting te evalueer en deur kreatiewe vraagstelling, inligting te ontleed of saam te voeg.

Skryfaktiwiteite word verskaf om die leerders te help om idees oor te dra deur middel van kreatiewe, kreatiewe, argumentatiewe en verklarende diskoers, sowel as deur verslag te doen, op te som en gebruik van ervarings oor te vertel. Daar is 'n groot verskeidenheid skryfvaardighede wat ontwikkel moet word. Die vermoë om notas, lysste en instruksies te skryf sowel as die skryf van verskillende soorte vriendskaplike of formele briewe is belangrik. Leerders se skryfvermoë word ontwikkel deur taalaktiwiteite. Hulle leer om werkwoorde, selfstandige naamwoorde, byvoeglike naamwoorde, voornaamwoorde, voegwoorde en bywoorde korrek te gebruik en algemene uitdrukking te verbeter. As leerkrag, mag jy gerus uitbrei op die tipe skryfwerk in hierdie gidse om by die behoeftes van jou klas aan te pas.

Die stel handskrifkaarte in elke graad kan as hulpmiddel gebruik word om korrekte lettervorming vir drukskrif sowel as lopende skrif te oefen.

Hulpbronne vir taalontwikkeling

Die KABV-kurrikulum bepaal dat die volgende vaardighede ontwikkel moet word wanneer Afrikaans Huistaal onderrig word: Luister en praat, Lees en klanke, Skryf en handskrif en dat 'n minimum van vyf temas per graad gebruik moet word.

Hierdie onderwysgidse inkorporeer bogenoemde vaardighede en vyf temas met behulp van ses komponente:

Kernleesboek: Die kernleesboeke in 'n reeks sal die klanke van die graad en verskaf aktiwiteite en oefeninge wat woordeskat bou en uitbrei en begripvermoë vir skryfoefening en mondelinge werk. Die kernleesboeke is dekodeerbaar en gerantwoord om progressief woorde in te sluit wat ooreenstem met die letters en ooreenstemmende foneme wat aangeleer word. Daar is een kernleesboek per graad, wat vyf stories (elkeen geskoei op 'n oorkoepelende twee-weeklikse tema) vir elke kwartaal insluit.

Versamelbundel: Elke graad word voorsien van 'n versamelbundel wat volksverhale, fabels, stories, gedigte en rympies bevat wat vir die onderwyser aan die klas voorgelees kan word. Hierdie versamelbundels help om 'n liefde vir lees te ontwikkel en goeie woord te skep. Die inhoud dek 'n verskeidenheid kulture, wat leerders sal help om diversiteit te verstaan en te respekteer. Die versamelbundels kan as bykomende bron by gedeelde leesaktiwiteite asook luister- en praataktiwiteite gebruik word. Daar is een versamelbundel per graad met vyf temaverwante stories vir elke kwartaal. Die versamelbundels is ontwerp om deur onderwysers aan leerders voorgelees te word.

Gegradeerde leesreeks: Die gegradeerde leesreeks bevat 'n aantal gegradeerde stories wat in moeilikheidsgraad en lengte toeneem namate die leerders leer lees. Elke stel is in vyf vlakke verdeel. Elke vlak het agt boeke. In totaal is daar 40 boeke, een vir elke week. Dit verskaf leesmateriaal aan die leerders om sigwoorde, klankwoorde en woordeskat in konteks te lees soos wat hulle dit aanleer. Die gegradeerde leesboeke bevat woorde wat gereeld gebruik word en wat deur die Departement van Basiese Onderwys aanbeveel word. Elke graad begin met eenvoudiger stories wat gepas is vir die begin van die jaar. Namate die leesvaardighede van die leerders verbeter, neem die lengte en

kompleksiteit van elke storie ook toe. Gegradeerde leesboeke kan vir selfstandige lees en groepsbegeleide lees gebruik word.

Die Grootboeke: Die Grootboek is 'n 'groot-formaat'-leesboek met groot drukskrif en aantreklike illustrasies en prente. Die onderwyser sal hierdie boek tydens gedeelde leesaktiwiteite gebruik.

Gedeelde lees is van kritieke belang vir die ontwikkeling van 'n kind se leesvaardighede aangesien dit 'n groep kinders in staat stel om baie van die voordele te ervaar wat deel is van storieboeklees. Die onderwyser lees die boek hardop, sodat al die kinders vir wie voorgelees word, die drukskrif en prente kan sien en waardeer. Die onderwyser lees die storie verskeie kere oor 'n aantal dae voor. Deur die hele proses is die kinders aktief betrokke by die leesproses terwyl die onderwyser kort-kort stop om vrae te vra en voorspellings oor wat volgend kom te maak. Kinders kan gevra word om woorde, frases of 'n deel van die storie hardop saam te lees namate hulle meer vertroud raak met die woorde en storie.

Die herhaalde leesproses dek verskeie doeleindes:

- lees vir genot
- die ontwikkeling van begrip
- taal- en woordeskat-ontwikkeling
- die leser fokus op dekodering en woordherkenningsvaardighede
- die leser luister na en kopieer gemodeleerde uitspraak, intonasie, leestempo en volume met in ag neming van leestekens tydens voorlesing deur die onderwyser.
- die vergrote illustrasies help lesers met visuele interpretasie, addisionele inligting tot die teks, assosiasie met karakters, agtergrond en tyd..

Daar is 'n reeks van agt (8) groot boeke per graad wat die onderwyser toelaat om sekere tekstenmerke in konteks te demonstree en/of te onderrig, insluitend: korrekte spelling van woorde, van bo na onder en links na regs, asook om leerders te leer hoe om leestekens te interpreteer.

Die Grootboeke is duidelik uiteengesit om tekstenmerke soos opskrifte, subopskrifte, illustrasies, byskrifte, tabelle, uitleg, ens. te demonstree. Dit help leerders om hul leestekensvaardighede te versterk, insluitend:

- Woordaanpakvaardighede soos vermenging en segmentering
- Woordaanpakvaardighede vir lang woorde, samevoeging, soos lettergreepverdeling
- Begripsvaardighede soos visuele herkenning, besluitneming, evaluasie en om assosiasies te vorm word aangemoedig deur die prelees- en postleesvrae wat voor die boek aangedui word. Vra gerus deur die loop van die storie nog vrae om leerders se begrip te toets. Vra hoër-orde vrae om leerders se opinie oor 'n saak te toets, hulle aan te moedig om die geleesde teks te evalueer en voorspellings te waag.

Klankkaarte: Klankkaarte is 'n visuele onderrighulpmiddel vir die Grondslagfase om leerders te help om die konneksie tussen klank en geskrewe taal te maak. Dit help ook met lees- en skryfontwikkeling. Dit bied geleentheid vir die inoefening van die noodsaaklike preleesvaardighede: visuele en ouditiewe onderskeiding.

Die kaarte moet prominent in die klaskamer vertoon word vir maklike verwysing en gereelde interaksie.

Plakkate: Plakkate is 'n nuttige hulpbron vir bespreking. In die reeks is 8 plakkate per graad (2 per kwartaal) wat gebruik kan word:

- as 'n hulpbron vir Luister en praat-aktiwiteite om leer en onderrig te ondersteun
- vir groepsbesprekings van verskeie temas
- om mense, diere en voorwerpe te identifiseer en te bespreek
- vir groepsbespreking van spesifieke scenario's

- die prent op die plakkaat kan gebruik word om leerders die geleentheid te gee om 'n titel daarvoor te gee en om dalk 'n klasstorie te begin ontwikkel.
- om bewustheid van sosio-ekonomiese verskille, openbare veiligheid en die breër omgewing by leerders te skep.

Handskrifkaarte: Handskrifkaarte is visuele hulpmiddels wat ontwerp is om die ontwikkeling van skryfvaardighede by leerders te ondersteun. Hulle bied 'n duidelike, gestruktureerde verwysing om hoof- en kleinletters en syfers korrek te vorm. Die reeks bevat 4 handskrifkaarte per graad.

Nie beskikbaar by privaatkole nie: Die DBO-werkboeke kan effektief met al die bogenoemde komponente geïntegreer word om leer te ondersteun. Jy kan byvoorbeeld die DBO-werkboeke as 'n opvolgaktiwiteit gebruik nadat leerders 'n leesboek gelees het om sleutelwoordskat en konsepte te versterk. Gebruik dit om kennis en begripsvaardighede te versterk en handskrifaktiwiteite vas te lê. Dit het prettige aktiwiteite wat as vermedeurende- of verrykingsaktiwiteite gebruik kan word. Deur die ander komponente met die DBO-werkboeke-aktiwiteite te kombineer, kan onderwysers 'n omvattende en boeiende leerervaring skep wat voorsiening maak vir verskillende leerstyle en 'n dieper begrip van die taalvaardighede vestig.

Letter-simbool en syfer-simbool herkenning

Ten einde leerders se vermoë om letters, nommers en kombinasies te assosieer begin met eenvoudige aktiwiteite soos letter of nommer-jagte. Voorbeeld: Leerders soek vir versteekte letters of nommers in illustrasies of prente. Woordsoek-oefeninge met prentjies is handig. Namate leerders se vaardigheid verbeter kan take meer uitdagend word, soos om verkeerde hooflettergebruik en spelfoute te identifiseer en te korrigeer. Die 'Ek sien'-speletjie kan aangepas word vir ouer leerders om die woord te spel, 'n definisie te verskaf of dit in 'n sin te gebruik.

Klankleer-aktiwiteite

Klankleer help leerders om die verhouding tussen letters en klanke te verstaan. Oefen om letters en woorde hardop te sê met behulp van prettige hulpbronne soos spekkere letters of syfers, en plakkate. Bevorder taalkennis deur deurgaans te vra vir sinonieme, antonieme of klank soos..., woorde wat eindig met 'n d, maar uitgespreek word as 'n t-klank. Oefen meervoude, verkleinwoorde en wys na die funksie van 'n woord in die sin: werkwoord, naamwoord, voornaamwoord, byvoeglike naamwoord. Moedig leer die leerders die metataal van Afrikaans aan. Betrek soveel as moontlik sintuie by die aanpak van klanke. Rympies, liedjies, instrumente en fisiese objekte help met assosiasie en vaslegging.

Skep 'n klank- en woordkaart wat wekliks verander om die klank van die week voor te stel. Aktiwiteite kan individueel, in pare of in groepe gedoen word om leerders deur middel van speelse leer betrokke te hou.

Klanke in viere

Hierdie aktiwiteit word in groepe van drie of vier leerders gedoen. Elke groep het 'n aantal woordflitskaarte. Een leerder hou 'n kaart omhoog, 'n ander klank die letters hardop uit en lees die woord dan hardop. Die derde leerder identifiseer die prominente klank in die woord en verskaf 'n klankfamilie-woord of 'n rymwoord. Die hele groep skryf die woord in hul skryfboeke neer. Leerders maak beurte. Dit moedig beide lees- en skryf en samewerking aan.

Letterverwarring

In hierdie onderwyser- of portuurgeleide aktiwiteit gebruik leerders uitgeknipte letters of vorms om spesifieke klanke te 'bou'. Vir 'n kreatiewe kinkel kan leerders die voorwerp teken waarvoor hulle geskryf het, deur klanke met kuns te kombineer.

Lees

Die KABV verwys na die volgende:

- **Gedeelde lees** vind plaas tydens eerste 15 minute van lees en skryffokustyd. Dit vind plaas 2-4 dae per week. (KABV p.12)
- Tekste wat gebruik kan word is: Grootboeke, plakkate, prente en teks wat m.b.v. moderne tegnologie vergroot kan word.
- Die gedeelde lees behoort gedeelde skryf te ondersteun.

Groepsbegeleide lees:

Dit is 'n daaglikse groepleesstrategie. Al die leerders in die groep lees dieselfde teks o.l.v. die onderwyser. Verskeie woord/leesvaardighede word tydens die sessies onderrig. Die moeilikheidsgraad van die leesboekmateriaal word bepaal deur die leesvaardigheidsvlak van die groep leerders.

Handskrif

In Graad 1 is dit nodig dat leerders eers begin met 'n pre-skrifprogram sodat hulle verskeie persepsies kan ontwikkel. Die program **van hierdie reeks** maak ruim voorsiening vir die ontwikkeling van skryfvaardighede.

Soorte leesaktiwiteite

Leesaktiwiteite bestaan uit vyf strategieë:

1. Bewustheid van gedrukte letters en syfers in hul omgewing: moedig leerders aan om bewus te word van drukwerk rondom hulle. Die alfabetries en plakkate moet gebruik word. Leerders moet aangemoedig word om uit te kyk vir gedrukte advertensies, koerantplakke, advertensieborde, koerante, tydskrifte, uitstallings in die skool, ens.
2. **Gedeelde lees** moet 'n klasaktiwiteit wees met gebruik van samelbundel, Kernleesboeke, Plakkate en en Grootboeke saam met enige ander geskikte bronne. Volg die instruksies in die Grootboeke om leerders aan te moedig om by die stories betrokke te raak. Begripsvrae oor die stories te beantwoord. Maak 'n tema-muur wat daardie week se tema toelig met prente, afrotasies en fisieke voorbeelde, bv. 'n tydskrif, koerant, sebra-strepe, ens. Beantwoording van begripsvrae as deel van informele assessering gebruik word.

Die belangrikste voordele van Gedeelde lees is:

- Dit ontwikkel leerders se leesvaardighede en hul woordeskate.
- Deur stories vir hulle voor te lees, ontwikkel leerders hul kennis van hoe boeke en stories werk. Hulle leer byvoorbeeld dat 'n boeke altyd 'n titel het, dat die linkerkantste bladsy eerste gelees word, en van bo na onder op elke bladsy.
- Terwyl hulle vir jou lees, modelleer jy hoe om met die gepaste volume, spoed en uitdrukking te lees. Jy modelleer hulle in die aanname van leestekens, aanpassing van intonasie en spoed en hoe om verskillende karakters uit te beeld.

Dieselfde Gedeelde leesboek of jou eie materiaal moet saam met die leerders oor twee sessies gebruik word sodat hulle vertrouwd met die teks kan raak.

Sessie 1

1. Stel die boek aan die leerders bekend.
2. Bespreek die titel en die prentjie op die voorblad.
3. Vra geskikte preleesvrae om leerders se bestaande kennis, opinies, voorspellings en verwagtings te bepaal.
4. Lees die storie vir die leerders.

5. Terwyl jy lees en nadat jy die storie gelees het, vra vrae wat die leerders aanmoedig om betrokke te raak by die storie en dit aan hul lewens te koppel. Byvoorbeeld: "Zinzi gaan saam met haar ma en pa winkels toe. Gaan jy saam winkel toe? Wie gaan saam met jou winkels toe?"

Sessie 2

1. Lees die storie weer deur.
2. Terwyl jy dit doen, kontroleer die leerders se begrip deur eenvoudige vrae te stel. Byvoorbeeld: "Waar het hy weggekrui?"
3. Vestig die leerders se aandag op spesifieke woorde in die teks, veral as dit woorde is wat in die volgende gegradeerde leesboek wat die leerders leer lees, verskyn.
4. Waar moontlik, moedig die leerders aan om dele van die storie saam met jou te lees. Herhaal geleesdes is nuttig hiervoor. Byvoorbeeld, "Ek sal blaas en ek sal blaas en ek sal jou huisie plat blaas!" uit Die klein Klein Varkies.
3. **Groepsbegeleide lees** is 'n kleingroepaktiwiteit waarin die onderwyser saam met 'n kleingroep werk en na hul voorlesings luister. Groepsbegeleide lees moet op die leerders se leesvlak wees. Hier word gegradeerde leesboeke gebruik.

Vorbereiding vir suksesvolle Groepsbegeleide lees

- Verdeel die leerders aan die begin van die kwartaal in bekwaamheidsgroepe met behulp van die basislynassessering in week 1. Evalueer die leerders se vorderingsvlakke en maak verskuiwings namate hulle vorder. Plaas die leerders in die groep om jou by 'n tafel op die vloer in 'n sirkel op 'n mat of kussings.
 - Maak seker dat elke leerder 'n leesboek het of dat daar een leesboek tussen twee leerders is. Die leesboek moet by die leesvlak van die groep aanpas.
 - Sit op 'n lae stoel sodat jy nader aan die leerders se vlak is.
 - Laat die leerders tyd toe om vrae oor die storie te vra en te beantwoord.
 - Groepsbegeleide lees vind daaglik plaas en is 15 minute lank. Jy werk elke dag met 'n ander groep.
 - Elke groep kry twee leesbeurte per week.
 - Groepe wat nie saam met jou leer kan, kan in pare of selfstandig lees. Hulle kan ook aktiwiteite uit die DBO-werkboeke doen. Die onderwyser kan besluit watter aktiwiteit om uit die DBO-werkboeke te gebruik.
4. **Lees in pare:** leerders kan saamwerk om gebruik te maak van die gegradeerde leesboek of kernleesboek wat in hul groepsbegeleide lees sessie gebruik is.

Vorbereiding vir suksesvolle lees in pare

- Verduidelik aan die begin van kwartaal 1 aan leerders wat jy wil hê hulle moet tydens paarlees doen. Jy sal dit dalk 'n paar keer moet herhaal totdat leerders vertrou is met wat van hulle verwag word.
 - Plaas self die leerders in pare, maar laat leerders ook soms toe om hul eie maats te kies.
 - Gemengde paarlees werk goed omdat sterker lesers swakker lesers kan help. Soortgelyke-vermoë-paarlees werk ook goed vir sterker lesers omdat hulle mekaar kan help.
 - Maak seker dat twee swakker lesers saam te plaas.
 - Maak seker dat die leerders langs mekaar sit terwyl hulle lees. Hulle kan 'n boek deel of albei 'n kopie van dieselfde boek gebruik.
5. **Selfstandige lees:** leerders kan die Gegradeerde Leesboeke, kernleesboeke, boeke uit die klasrak, biblioteek of enige ander leesmateriaal vir hul genot kies en lees.
 - Aktiwiteite kan insluit: Skriftelike beantwoording van postleesvrae van kernleesboektekste, opsomming van 'n geleesde storie, illustrasie van 'n geleesde storie, skryf 'n alternatiewe einde, ontleding van storie-elemente, mondelinge oortel van 'n storie aan 'n maat, voer die storie op, skryf hul eie, soortgelyke storie.
 - Doen moeite om leerders aan 'n verskeidenheid aktiwiteite wat hulle selfstandig kan voltooi, bloot te stel. Organisasie en beplanning is noodsaaklik om groepwerk suksesvol te bestuur.

Vorbereiding vir suksesvolle selfstandige lees

- Skep 'n spesiale plek in jou klaskamer waar die leerders op hul eie boeke kan lees.
- Maak seker dat jy 'n verskeidenheid storieboeke en niefiksie leesmateriaal het waaruit leerders kan kies.
- Plaas die boeke waar leerders dit maklik kan bereik op lae rakke of in bokse.
- Moedig leerders aan om te lees wanneer hulle hul klaswerk voltooi het.

Differensiasie

Differensiasie-aktiwiteite bied ondersteuning aan leerders wat hulp nodig het en ekstra werk vir leerders wat meer bekwaam is. Daar is ook aktiwiteite in die Huistaal DBO-werkboeke vir al die grade.

Voorstelle:

- Gebruik materiaal wat vir die meerderheid relevant is.
- Bied alternatiewe opsies vir leerders om werkkaarte, ens. te voltooi.
- Pas werkkaarte aan om leerders se verskillende vaardigheidsvlakke te akkommodeer.
- Pas bestaande werkkaarte aan na 'n eenvoudiger weergawe met meer leidrade.
- Merk sleutelwoorde en vereenvoudig die vrae.
- Werkkaarte kan in afdelings verdeel word waar leerders net die afdeling van hulle waarmee hulle gemaklik voel.
- Swakker leerders kan byvoorbeeld net een afdeling beantwoord wat meer van hulle voorgestel word.
- Onderwysers kan vrae voorlees en leiding gee.
- Meerkeuse-vrae en laer-orde vrae moet sorgvuldig bewoerd word om leerder die beste kans op sukses te gee.
- Gee aan die leerders die keuse om volgende, moeiliker afdelings te beantwoord of nie.
- Leerders moet duidelik verstaan wat van hulle verwag word en wat die doel van elke aktiwiteit is.
- Bied ondersteuning aan leerders wat nie hulpbronne by hulle tuis het nie om watter rede ookal.
- Sorg dat aktiwiteite en take sover moontlik tydens klastyd afgewandel word.
- Ontwikkel vooraf 'n tema of onderwerp waaroor die leerders nie veel weet nie, deur woordeskat, fisiese voorbeelde, prente, ens.
- Leesondersteuning in en buite klastyd kan 'n hoër graad georganiseer word met behulp van die skoolleierspan.
- Spreek spesifieke leerprobleme aan met betrekking tot groot tekste vir siggestremdheid, een-tot-een-assessering buite klastyd vir kinders met sosiale angste en ander spesiale behoeftes.
- Leerders wat tot op hede min bygedra het aan Afrikaans gehad het, kan leiding kry deur middel van sensoriese ervaring, fisiese voorwerpe, modelle, foto's en diagramme.
- Hulle kan informeel geassesseer word deur demonstrasies en voorbeelde van hulle werk wat nie net op skryf en praat gebaseer is nie.
- Ontwerp verpersoonlike programme vir leerders met spesifieke behoeftes sowel as begaafde leerders.
- Sorg dat begaafde leerders blootgestel word aan hoër grade of programme, bv. STEM, al moet hulle hiervoor uit die klas onttrek word.
- Vestig 'n kultuur van leer wat die aanleer van vaardighede en prosesse sodat die wat gewillig is en daartoe in staat is, onafhanklik kan werk.
- Hou 'n krat met verrykingsaktiwiteite vir begaafde leerders.
- Span hulle in as mentors of kontroleerders in pare of groepwerk.
- Maak seker dat leerders wat gedifferensieerde take voltooi se werk tydig nagesien word met gepaste terugvoer.

Remediërende werk

Remediërende werk vir Afrikaans Huistaal in die Grondslagfase moet boeiend, interaktief en aangepas wees om spesifieke areas aan te spreek waar leerders dalk sukkel. Hier is 'n paar voorstelle:

- Klanke en woordherkenning: Gebruik die plakkate en klankkaarte met algemene sigwoorde en klankpatrone. Skep 'n woordmuur in die klaskamer waar leerders nuwe woorde wat hulle leer kan byvoeg.

- Klankspeletjies: Speel speletjies wat op letterklanke fokus, soos “Ek sien...” met klanke of rymwoordspeletjies.
- Woordeskatontwikkeling: Skep eenvoudige prentwoordeboeke met illustrasies en byskrifte. Moedig leerders aan om hul eie te maak deur nuwe woorde te teken en byskrifte te maak.
- Storievertelling en oorvertel: Gebruik die Grootboeke om stories hardop voor te lees en laat leerders dit in hul eie woorde oorvertel. Dit help met begrip en woordeskatgebruik.
- Leesbegrip: gebruik die begeleide leessessies om in klein groepies te werk en die gegradeerde leesboek saam te lees. Vra vrae oor die teks om begrip te kontroleer en bespreking aan te moedig.
- Storievolgorde: verskaf prente of sinne uit ’n storie en laat leerders dit in die regte volgorde rangskik om begrip te versterk.
- Skryfvaardighede: Bied die begin van ’n sin aan om leerders te help om sinne te skryf. Byvoorbeeld: “Ek sien ’n ___” of “My gunstelingdier is ___.”
- Wys en vertel: Hou gereeld wys-en-vertel-sessies waar leerders items bring en dit aan die klas of ’n maat beskryf. Hierdie sessies help met woordeskat en sinsvorming.
- Rolspel: Betrek leerders by rolspelaktiwiteite waar hulle praat en luister in verskeie situasies kan oefen.
- Spelspeletjies: Gebruik speletjies om spel oefeninge genotvol te maak. Voeg woorde in wat hulle tans leer.
- Lettervormingspraktyk: Voorsien oefenblaai vir leerders om letters en eenvoudige woorde na te spoor en te skryf om hul handskrifvaardighede te verbeter.
- Luisteraktiwiteite: Speel luisterspeletjies waar leerders mondelinge aanwysings volg of na kortverhale luister en vrae daarvoor beantwoord.
- Individuele leessessies: beplan een-tot-een leessessies om te fokus op spesifieke uitdagings wat ’n leerder mag hê.
- Werkkaarte: Skep geïndividualiseerde werkkaarte wat opas teken, waarin die leerder ekstra oefening benodig.
- Opvoedkundige “toep” en speletjies: Maak gebruik van ouderdomsgeskikte opvoedkundige toepassings en speletjies wat op Afrikaanse taalvaardighede fokus.

Uitbreidingsaktiwiteite

Uitbreidingsaktiwiteite vir Afrikaans Huiswerk in die Grondslagfase moet daarop gemik wees om leerders se begrip te verdiep en hul vaardighede uit te brei, te ontwikkel. Hierdie aktiwiteite boeiend en ouderdomsgepas gehou word. Hier is ’n paar idees vir uitbreidingsaktiwiteite:

- Woordfamilies: Stel woordfamilie voor (bv. -sm, -sn) en laat leerders nuwe woorde binne elke groep skep en skryf.
- Spelraaisels: Skep woordsoekraaisels of woordsoekraaisels wat fokus op meer komplekse spelpatrone of woordeskat.
- Temawoordeskatlys: Stel ’n temawoordeskat bekend wat verband hou met onderwerpe van belang (bv. diere, kos, seisoene). Laat leerders hierdie woorde in sinne of kortverhale gebruik.
- Persoonlike woordeboek: Moedig leerders aan om ’n persoonlike woordeboek by te hou waarin hulle nuwe woorde en hul betekenis neerskryf en dit in sinne gebruik.
- Karaktere en intrige-analise: Nadat jy ’n storie gelees het, bespreek die hoofkarakters en intrige. Vra leerders om karaktere se eienskappe en die volgorde van gebeure te beskryf.
- Geïllustreerde stories: Kombineer skryf met teken deur leerders geïllustreerde stories te laat skep. Dit help hulle om te beplan en idees te organiseer voordat hulle skryf.
- Aktiwiteite: Lees langer en meer komplekse stories of gedeeltes hardop. Vra vrae wat meer gedetailleerde antwoorde vereis om begrip te assesser.
- Maak ’n klasboek: Laat leerders saamwerk om ’n klasboek te skryf en te illustreer. Elke leerder kan ’n paar eenvoudige sinne bydra. Die boek kan gebind en met ander gedeeltes word.
- Opvoedkundige sagteware: Gebruik opvoedkundige toepassings en sagteware wat gevorderde taalspeletjies en -aktiwiteite aanbied. Baie toepassings bied verpersoonlike leerprogramme gebaseer op studente se vordering.

Vinnige assessering vir leerders met verskillende vermoëns

Soos leerders deur graad R-3 vorder, is dit algemeen om 'n wye reeks vermoëns en leerstyle binne die klaskamer raak te sien. Meeste leerders ontwikkel hul vaardighede teen verskillende tempo's, maar sommige mag tekens van leer- of fisiese hindernisse toon wat hul akademiese vordering kan beïnvloed. Vroeë identifisering van hierdie uitdagings is van kardinale belang, aangesien vroeë intervensie die ondersteuning kan bied wat leerders nodig het om sukses te behaal.

Leah se reis

Leah is 'n slim en verbeeldingryke graad 2-leerder, nuuskierig en kreatief. Sy is mal daarvoor om dinge met haar hande te bou en te teken en het haarself dikwels ure lank in haar kunswerke verloor. Ten spyte van haar duidelike talente sukkel Leah met baie aspekte van skool. Sy vind dit moeilik om gefokus te bly tydens lesse, veral wanneer die klaskamer raserig of besig raak. Sy voel dikwels oorweldig deur veranderinge in roetine, soos 'n klasvervanger-onderwyser of 'n nuwe sitplan. Sy raak angstig as sy gevra word om aan groepaktiwiteite deel te neem.

Haar onderwyser het opgemerk dat Leah verkies om alleen te werk en dat sy selde tydens russe saam met haar klasmaats speel. Mondelinge instruksies het haar soms verwar of gefrustreer gemaak, veral wanneer die instruksies herhaal is. Alhoewel sy uitblink in kreatiewe take, vind sy dit moeilik om haar idees tydens klasbesprekings uit te druk en vermy dikwels oogkontak. Dit was moeilik vir haar onderwysers om met haar te kommunikeer.

Soos die skooljaar gevorder het, het Leah se voog en onderwyser al hoe meer bekommerd geraak. Terwyl haar akademiese prestasie in vakke soos kuns sterk was, het haar tyd met kommunikasie, sosiale interaksie en die hantering van sensoriese oorlading meer opvallend geword. Haar voog het gewonder hoekom Leah dit so moeilik vind om dinge te hanteer wat vir ander kinders van haar ouderdom maklik lyk.

Na verskeie vergaderings met haar onderwysers is Leah vir 'n evaluering verwys. Dit was tydens hierdie proses dat Leah en haar gesin uitgevind het sy het Outismespektrumsstoring (OSS). Leah het 'n geskiedenis van sensoriese sensitiwiteit, kommunikasieprobleme en sosiale interaksie-hindernisse.

Te danke aan hierdie diagnose het Leah se onderwyser en voog saamgewerk om 'n meer ondersteunende omgewing vir haar te skep. In die klaskamer het haar onderwyser visuele skedules gebruik om haar te help om veranderinge in roetine te bestuur en 'n tydruimte voorsien waarheen sy kon gaan wanneer sy oorweldig voel. Leah het ook ekstra tyd gekry om verbonde instruksies te verwerk en is toegelaat om in kleiner groepe of onafhanklik te werk wanneer nodig.

Om haar outisme te verstaan, het die voog net vir Leah gehelp nie, maar het ook haar onderwyser bemaatig om ondersteuning te bied. Deur 'n tydloop van tyd het Leah se selfvertroue versterk. Sy het strategieë aangeleer om sensoriese uitdagings oorhoof te bied en meer gemaklik in sosiale situasies begin voel. Met die regte ondersteuning het Leah floreer. Dit bewys dat 'n diagnose nie 'n hindernis tot sukses is nie, maar 'n sleutel om die regte hulpmiddels vir groei te identifiseer.

Die kontrolelyste agter in hierdie gids is ingesluit om jou te help om potensiële leerprobleme by leerders waar te neem. Dit bied praktiese maniere om klaskamerbetrokkenheid te monitor en identifiseer tekens wat die behoefte aan verdere professionele evaluering kan aandui. **Dit is belangrik om te weet dat hierdie kontrolelyste nie vir diagnose is nie en nie gebruik moet word om 'n leerder te etiketteer nie.**

Gebruik dit as 'n gids vir waarneming en benader enige bekommernisse versigtig wanneer jy dit met ouers of voogde bespreek. Hierdie gids ondersteun die skep van 'n inklusiewe en ondersteunende omgewing waar elke leerder kan floreer.

Pedagogiese benadering

Die variasieteorie is 'n pedagogiese benadering wat fokus op hoe leerders kritieke aspekte van 'n konsep onderskei en verstaan deur variasies te ervaar in wat onderrig word. Die kerngedagte is dat leerders 'n konsep dieper begryp wanneer hulle blootgestel word aan veelvuldige voorbeelde en nie-voorbeelde, wat die verskille en ooreenkomste binne 'n bepaalde onderwerp beklemtoon.

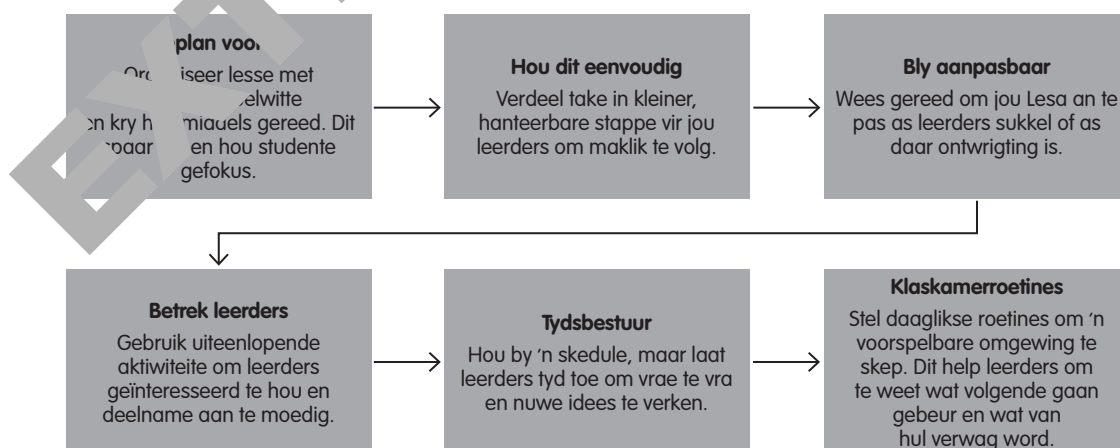
Die kernidee van hierdie teorie is dat leerders beter leer wanneer hulle verskille en ooreenkomste sien in wat geleer word. Dit dui daarop dat leerders iets nie ten volle kan verstaan tensy hulle dit op verskillende maniere of in verskillende situasies ervaar nie. Deur beide te wys, wat die konsep is en wat dit nie is nie, kan leerders fokus op dit wat werklik saak maak.

In eenvoudige terme, om 'n konsep te leer en te verstaan, moet jy sien wat verander en wat dieselfde bly. Dit help hulle om die belangrike dele van die idee raak te sien. As onderwysers kan help deur verskillende voorbeelde te wys wat hierdie verskille beklemtoon, om dit makliker vir leerders te maak om te verstaan.

Sleutelaspekte van die variasieteorie in onderrig en leer sluit in:

- Fokus op kritieke kenmerke:** Die onderwyser identifiseer die kenmerke van die konsep en bied variasies aan wat daardie kenmerke beklemtoon.
- Variasiepatrone:** Die onderwyser gebruik verskillende patrone om leerders te help sien wat verander en wat konstant bly. Hierdie patrone sluit in:
 - ✓ **Kontras:** Die aanbieding van opponerende voorbeelde om verskille uit te lig.
 - ✓ **Veralgemening:** Toon variasies binne die konsep om die breër toepassing te begryp.
 - ✓ **Skeiding:** Stel elke kenmerk in isolasie voor om die belangrikheid daarvan te fokus.
 - ✓ **Fusie:** Kombinasie van kritieke kenmerke om te sien hoe hulle binne die konsep interaksie het.
- Onderskeidingsvermoë:** Deur uiteenlopende voorbeelde te ervaar, kan leerders onderskei watter aspekte belangrik is en 'n dieper begrip van die konsep ontwikkel.

Effektiewe lesbestuur

Onderwyser se welstand

Onderrig is 'n hoë-stres beroep wat unieke eise aan jou stel. Dit is 'n veeleisende loopbaan met baie hulpbron- en persoonlike uitdagings. Dit is noodsaaklik dat jy stelsels in plek het om na jouself om te sien, te ontspan en jou ervarings en bekommernisse te verwerk.

Bewustheid en meditasie

Neem 'n paar minute elke dag om te ontspan deur bewustheid te beoefen. Asemhalingsoefeninge en om jou gedagtes te kalmeer kan help om stres te verminder. Gratis hulpbronne vir meditasie is aanlyn beskikbaar en kan tydens stil oomblikke in jou klaskamer gedoen word.

Bou ondersteunende gerneenskappe

Sluit aan of skep 'n groep van kollegas vir ondersteuning en leer. Om ervarings met ander te deel kan jou help om die uitdagings van onderrig te bestuur en nuwe perspektiewe bied.

Gesonde leefstyl

Handhaaf 'n gebalanseerde dieet, bly fisies aktief en kyk na jou stem. Eenvoudige daaglikse gewoontes soos omvullende slaap, gereelde maaltye te eet en gereeld te oefen, sal jou energievlakke hoog hou en jou gesondheid beskerm.

Geestelike en emosionele gesondheid

Om jong, kwesbare kinders te onderrig kan emosioneel veeleisend wees. Dit is belangrik om 'n veilige ruimte te hê waar jy oor jou verantwoordelikhede kan praat en die geestelike las van jou rol kan verwerk.

Die gebruik van kreatiewe en sensoriese praktyke in leer

Die insluiting van kreatiewe aktiwiteite in daaglikse klaskamerpraktiese kan leerders betrek en hul persepsie van die leeromgewing verbeter. Musiek word byvoorbeeld wêreldwye gebruik om 'n positiewe atmosfeer te skep, buie te reguleer en akademiese ontwikkeling te ondersteun. Navorsing toon dat musiek prosessering, spraak en leervaslegging aanhelp. Indien musiek gebruik word, maak seker dat dit nie leerders met sensoriese of ouditiewe versteurings negatief beïnvloed nie. Betrek leerders by keuse van musiek om dit 'n inklusiewe ervaring te maak.

Beweging en sang kan leerders motiveer en hul geheue retensie deur herhaling, rympies en fisiese aktiwiteit. Hierdie aktiwiteite voeg verskeidenheid daaglikse roetines en maak leer aangenaam.

Alternatiewe omgewings

Die bekendstelling van verskillende omgewings of die verandering van die klaskameruitleg kan leer stimuleer. Om af en toe lesse buite te hou of die klaskamer te skuif kan help. As uitstappies buite die kampus nie haalbaar is nie, kan eenvoudige klaskamer veranderings, soos die verandering van sitplekke of die uitstal van nuwe materiaal, die omgewing dinamies hou.

Uitstappies kan ontspanning en leergeleenthede. Maak altyd seker dat die skool se riglyne nagekom word wanneer 'n uitstappie buite word. As uitstappies nie 'n opsie is nie, vra ouers of die gemeenskap om items te skenk wat verband hou met onderwerpe wat bestudeer word om leer meer boeiend te maak.

Klaskamerbestuur

Die bestuur van groot klasse, algemeen in baie skole, kan uitdagend wees. Die opstel van klaskamerriglyne saam met die leerders, help om 'n respekvolle, inklusiewe leergemeenskap te bevorder. Dit bevorder handhawing van die reëls en verwagtinge.

Effektiewe klaskamerbestuur-strategieë sluit in:

- **Stel grense:** Kommuniqueer die reëls en grense baie duidelik vanaf dag een en versterk dit voortdurend.
- **Roetine en struktuur:** Die handhawing van konsekwente roetines help om groot klasse te bestuur.
- **Portuurwerk:** Die paar of groepeer van leerders bevorder portuuronderrig, samewerking en gedeelde verantwoordelikheid.
- **Visuele en ouditiewe hulpmiddels:** Gebruik visuele hulpmiddels (plakkate, handseine) en ouditiewe leidrade (musiek, klap) om instruksies te versterk.
- **Gedifferensieerde onderrig:** Pas lesse aan om aan die verskillende behoeftes van leerders in die klas te voldoen.
- Pas bestaande werkkaarte aan na 'n eenvoudiger weergawe met meer leidrade. Merk sleutelwoorde en vereenvoudig die vrae. Werkkaarte kan in afdelings verdeel word waar leerders net die afdelings hooi waarmee hulle gemaklik voel. Leerders moet duidelik verstaan wat van hulle verwag word en wat die doel van elke aktiwiteit is. Ontwikkel vooraf 'n tema of onderwerp waarvoor die leerders nie veel weet nie.
- Hou 'n krat met verrykingsaktiwiteite vir begaafde leerders.
- Span hulle in as mentors of kontroleerders in pare of groepwerk

Multigraad-klasbestuur

In multigraadklasse, waar verskillende grade saam onderrig word, is dit noodsaaklik om elke leerder se vermoëns te verstaan. Begin lesse met aktiwiteite wat alle leerders betrek en ken take op grond van hul individuele vaardigheidsvlakke. Gebruik paar- of groepwerk om leerders toe te laat om homogene (dieselfde vlak) of heterogene (verskillende vlakke) groepe saam te werk. Pas take aan om te verseker dat alle leerders betrokke bly en betekenisvol kan bydra.

Ondersteuning van verskillende leerstyle

In enige klaskamer, of dit met 15, 20 of 40+ leerders is, sal daar 'n verskeidenheid leerstyle wees. Dit sluit in die manier waarop leerders inligting absorbeer, versterk, verstaan en onthou. Om 'n inklusiewe leeromgewing te skep, is dit noodsaaklik om elke leerder se leerstyle te identifiseer en te ondersteun en jou onderrigmetodes aan te pas om aan hul behoeftes te voldoen.

Leerstyle kan in vier hoofkategorieë gegroepeer word:

- **Visuele/ Ruimtelike leer:** Hierdie leerders verkies 'n algemene styl. Hierdie leerders presteer uitstekend wanneer inligting visueel aangebied word, soos deur diagramme, grafieke en waarneming.
- **Ouditiewe leer:** Hierdie leerders verkies inligting die beste deur dit te hoor, te praat en te luister. Besprekings en verbale verduidelikings help hulle om nuwe konsepte te verstaan.
- **Lees- en skryf-leer:** Leerders in hierdie kategorie floreer deur te lees en te skryf. Hulle presteer in die verwerking van geskrewe materiaal en het sterk teoretiese vaardighede.
- **Kinestetiese/Tastbare leer:** Hierdie leerders verkies om te leer deur te doen. Hulle verwerk inligting deur aanraking, beweging en praktiese ervarings, en presteer in praktiese take.

EXTRACT PAGES

	<ul style="list-style-type: none"> • Beantwoord hoër-orde-denkvrae voor, gedurende en nadat die teks in gedeelde lees gelees is: "Wat sal gebeur as ..." 		
Groepsbegeleide lees	<ul style="list-style-type: none"> • Lees stil en hardop in leesgroepe saam met die onderwyser, d.w.s. die hele groep werk met dieselfde teks / storie wat op die groep se leesvlak is. • Gebruik prente in die teks om te verstaan. • Gebruik sigwoorde, klanke, kontekstuele en struktureel-analitiese dekodervaarde tydens lees. • Toon begrip van leestekens soos punt, komma, vraagteken en uitroepeteken tydens hardoplees. • Bou 'n sigwoordeskat op uit die insidentele lees, die gegradeerde leesreeks en hoëfrekwensie woordelyste. 	1-10	<ul style="list-style-type: none"> • Gegradeerde Leesboeke • Klasleesboeke • DBO-werkboek
Selfstandige lees Lees in pare	<ul style="list-style-type: none"> • Lees selfstandig: prentebouke, gediggies, storieboeke uit die biblioteek of uit die klas se leesboekie Speel leesspeletjies en voltooi blokkiesraaisels om lees- en woordeskatavaardighede in te skerp 	1-10	<ul style="list-style-type: none"> • Kernleesboek • Gegradeerde Leesboeke • Klasversameling • DBO-werkboek
Hardoplees	<ul style="list-style-type: none"> • Lees hardop met toenemende vlotheid en gemak. • Gebruik gepaste volume, spoed, intonasie en ritme om ag op leestekens. 	1-10	<ul style="list-style-type: none"> • Versamelbundel • Gegradeerde Leesboeke
Skryf	<ul style="list-style-type: none"> • Teken prente om 'n boodskap oor te dra, soos persoonlike ervarings. • Gee idees en woorde vir 'n klasstuk (gedeelde skryf). • Skryf 'n lys en gebruik 'n komma om items te skei soos take van die dag. • Skryf minstens drie sinne vir eie naam of 'n skeppende storie en gebruik die ongekante klanke, bekende sigwoorde, hoofletters en punte. • Skryf en illustreer 'n storie oor 'n onderwerp om 'n bydrae te maak tot 'n leesboekie. • Skep eie woordbank of persoonlike woordeboek volgens 'n reël van woorde om woordeskatavaardighede te ontwikkel. 	1-10	<ul style="list-style-type: none"> • Kernleesboek • Gegradeerde Leesboeke • Grootboek • DBO-werkboek
Handskrif	<ul style="list-style-type: none"> • Oefen korrekte potloodgreep en plasing van boek / bladsy. • Skryf al 26 klein- en hoofletters korrek met betrekking tot vorming, spasiëring en rigting binne die lyne. • Skryf letters en woorde met die korrekte spasiëring. • Skryf na en skryf twee of meer sinne wat deur die onderwyser gedemonstreer is. • Skryf en gebruik leestekens soos 'n punt, vraagteken, komma, uitroepeteken. 	1-10	<ul style="list-style-type: none"> • Handskrifkaart 1-4
Taal	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik korrekte woordorde. • Gebruik leestekens soos 'n punt, vraagteken, komma, uitroepeteken. • Gebruik woordboutegnieke, klankkennis en spelreëls om onbekende woorde te skryf. 	1-10	

Weekplan

- Die leerprogram volg dieselfde roetine elke week.
 - Dit maak dit maklik vir onderwysers en leerders om te volg.
 - Leerders kan vir die volgende aktiwiteit voorberei sodra hulle die roetine ken.
- Die weekplan is gebaseer op die KABV-maksimum onderrigtyd vir Huistaal: 8 ure per week.

Maandag		Dinsdag		Woensdag		Donderdag		Vrydag	
Luister en Praat	15	Luister en Praat	15	Luister en Praat	15	Luister en Praat	15		
Klanke	15	Klanke	15	Klanke	15	Klanke	15		15
Gedeelde lees	15	Gedeelde lees	15	Gedeelde lees	15	Gedeelde lees	15	Gedeelde lees	15
Groepbegeleide lees	30	Groepbegeleide lees	30	Groepbegeleide lees	30	Groepbegeleide lees	30	Groepbegeleide lees	30
		Handskrif	15	Handskrif	15	Handskrif	15	Handskrif	15
		Skryf	20	Skryf	20	Skryf	20		
Totaal: 8 ure per week									

Week 1: Dit is ek

Grondlynassessering

Wat jy nodig:		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	Storie 1: Mia se ontdekkingsreis
	Grootboek 1 (GB)	Storie 1: Ek is spesiaal
	Kernleesboek (KL)	Storie 1: Ek hou van bak
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 1: Ek is spesiaal
	Klankkaarte	Verwant aan Tema
	Plakkaat 1	Ek doen prettige dinge
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteite
		Handskrifkaart 1-4

Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde	Temawoorleske
ek, gaan, skool, toe, lees, my, familie, is, 'n, speel, die, maats, sien, my, naam, kry weer, hou, van, hier	man, kat, pan, bal, red, mes, hek, vis, pit, kis, lig, rot, pop, rok, vol, bus, rug	kombuis, gestel, bak, dink, help, hemel, lag, an, gimlag, boeties, slim, melk, s, vertel, resep, pot, gesig, koek, buis, skrik

Daaglikse Aktiwiteite - Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas Vra leerders om hul klasmaat te draai en hulle klasmaat te groet. Demonstreer hierdie roep vir die klas saam met 'n leerder.
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Waarvan hou jy? (Verwys na Aktiwiteit 1) Verdeel leerders in vraag-van-die-dag-groepe. Elke groep moet 'n vraag wees. Die groep sal die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/Gedig/ Rympie en speletjie	<ul style="list-style-type: none"> Verwys na verrykingsaktiwiteit

Taalvaardighede	Onderwyserlyne	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	<p>Beurte ek klasreëls bv. om die vertrek skoon en netjies te hou, en om boeke uit te deel.</p> <p>1-4</p> <ul style="list-style-type: none"> Neem beurte om te praat. Praat oor persoonlike ervarings: Waarvan hou jy? Onderwyser vra watter prettige dinge leerders gedurende die vakansie gedoen het. Identifiseer die aktiwiteite op plakkaat 1. Gebruik woorde in konteks, byvoorbeeld, 'n verjaardagpartytjie. 	<p>Plakkaat 1: Ek doen prettige dinge</p> <p>VB Storie 1: Mia se ontdekkingsreis</p>

<p>Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> Hersien en identifiseer die letter-klank-verhoudings van alle enkelklanke: -a- lag, kas, bak, vak, sag -e- bek, lek, vet, wet, rek <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> Kyk na die kernleesboek se storie- Ek hou van bak. Soek al die woorde wat 'n a-klank bevat. <p>Hersien die a-klank:</p> <ul style="list-style-type: none"> Onderwyser sê woorde: kan, van, dak, gras, wat, al, kar, langs. Leerders moet die gemene klank kan onderskei. Hulle voeg soveel moontlik ander nuwe a-/e-woorde by. <p>Vrae vir leerders:</p> <ul style="list-style-type: none"> Watter klank hoor julle in hierdie woorde? Kan julle ander woorde met die a-klank noem? Wie se naam/van het 'n a-klank in? <p>Les 3-5</p> <p>Hersien die e-klank.</p> <ul style="list-style-type: none"> Leerders dink aan woorde wat 'n e-klank bevat. Onderwyser skryf al die woorde op die bord te sien, die leerders dit klank. Spel bekende woorde reg. <p>Riglyne:</p> <ul style="list-style-type: none"> Toesig oor spel en uitspraak en gee terugvoer op korrektheid. Gebruik kennis om onbekende woorde reg te spel. Bou sinne en woorde mer die kennis van die nuwe klanke. 	<p>KL Storie 1: Ek hou van bak</p> <p>Klankkaart</p> <p>Opvoedkundige Muurkaarte</p>
<p>Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1-2</p> <ul style="list-style-type: none"> Konsolideer deur gebruik te maak van gedeelde leesstories van vorige graad wat nie nuut is nie Lees eenvoudige instruksies in die klaskamer: Klasreëls Namme van klasmaats Leesprentente op plakkate in die klas. <p>Les 3-4</p> <p>Gedeelde lees</p> <ul style="list-style-type: none"> Wag tot die storie, Ek is spesiaal, in die GB aan die leerders bekend. Kyk na die verskillende prente in die boek en laat die leerders voorspel wat hulle dink gaan gebeur. Praat oor die skrywer, illustrasies en die titel van die GB. <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> Lees die storie vir die leerders sonder onderbrekings. Moduleer korrekte leestegnieke, soos lees met gevoel en reageer op puntuasie. <p>Postlees</p> <ul style="list-style-type: none"> Vra postleesvrae in die GB om begrip en konsentrasie te toets. 	<p>GB 1 Storie 1: Ek is spesiaal</p>

<p>Groepsbegeleide Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min</p>	<p>Les 1: Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders word in bekwaamheidsgroepe gedeel, gebaseer op grondlynassessering. • Twee groepe per dag lees uit GL-leesboeke • Lees materiaal in die leeshoek selfstandig • Voltooi lees- en klankaktiwiteite • Maak sinne met drieletterwoorde • Begin deur die leerders se belangstelling te prikkel met 'n kort bespreking oor die tema van die storie. • Vra: Wat vertel die titel vir jou? • Dit help om hul voorkennis te aktiveer en die leesproses meer betekenisvol te maak. • Vind die versteekte item op elke bladsy. <p>Les 2: Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verduidelik dat almal saam die storie gaan lees. • Die onderwyser modelleer intonasie, spoed, uitspraak en toon om die leerders aan om eers te luister. • Lees dan die storie stil in 'n groep (woordorde). • Onderwyser beweeg van leerder tot leerder wat hulle voorlees. • Gebruik prente om begrip vas te lê en leerders te help om die teks te verstaan. <p>Les 3-5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wanneer leerders op moeilike of langer woorde afkom, stop hulle en breek die woord op in kleiner dele (soos lettergrepe of bekende voor- en agtervoegsels). Byvoorbeeld: <i>spe-si-aal</i>. • Leerders moet kleiner woorde binne langer woorde identifiseer. Byvoorbeeld: <i>gestreep</i> wat die voorvoegsel <i>ge-</i>, die woord <i>streep</i>, en die agtervoegsel <i>-te</i>. • Groepe lees teen hulle eie tempo en vorder na die volgende boek wanneer gereed. 	<p>GL Vlak 1 Boek 1: Ek is spesiaal</p> <p>DBO-werkboeke vir groepe wat wag om te lees</p>
<p>Skryf (3 x 20 min) 1 uur</p>	<p>Les 1-3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doen klankaktiwiteite: -a- lag, kas, bak, vak, sag; -e- bek, lek, vet, wet, wek. • Tel en prente om 'n boodskap oor te dra, soos persoonlike ervarings. • Skryf sinne met sigwoorde en moeilike woorde. • Doen skriftelike aktiwiteite en skryf meervoude van bekende woorde. • Skryf 'n kreatiewe storie van ten minste 3 sinne en maak gebruik van aangeleerde klanke en bekende sigwoorde. 	<p>Klankkaarte Woordmuur Grootboek DBO-werkboek</p>
<p>Handskrif (4 x 15 min) 1 uur</p>	<p>Les 1-4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skryf die datum en opskrif: Handskrif. • Skryf hoofletters en kleinletters: Vv, Ww. • Skryf woorde en sinne met korrekte spasiëring. • Onderstreep die werk. 	<p>Handskrifkaart 1-4</p>
<p>Taal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leerders moet enkelklanke kan identifiseer en uitspreek. • Begin met eenvoudige klanke soos a, e, i, o, u en leerders gebruik woordboutegnieke om woorde te herken en uit te wys. • Hierdie klanke kan geïdentifiseer word in woorde tydens klankaktiwiteite, soos in storie- of liedjiesessies. 	<p>Woordmuur</p>

Selfstandige lees Lees in pare	<ul style="list-style-type: none"> • Lees 'n fiksieteks uit die DBO-werkboek, of uit die klasrak of biblioteek/ leeshoekie. • Laat leerders individueel of in pare lees, waar hulle die lettergrepe en kleiner woorde binne groter woorde bly herken. Help hulle waar nodig. • Laat leerders woorde of sinne in hul werkboek neerskryf wat hulle uit die storie geneem het, en wys daarop hoe hulle die woord opgebreek het. • Leesspeletjie as alternatief: Kies 'n woord wat 'n paar keer in die boek/leesstuk voorkom, byvoorbeeld, "het". Leesmaats maak beurte met bladsye om die woord te soek. Teken die getal aan en kyk wie wen. 	DBO-werkboek Leerder se eie boek of uit die Klasrak/ biblioteek/ leeshoekie
Informele Assessering	<ul style="list-style-type: none"> • Verwys na Aktiwiteit 1-4. 	

- Sommige studente benodig dalk eenvoudige stories met minder woorde en meer beelde, terwyl ander langer sinne en ryker woordeskat kan hanteer
- Verdeel die klas in klein groepe op grond van hul leesvaardigheid. Bied meer uitdagende vrae en take vir gevorderde lesers, terwyl 'n klompke en visuele leidrade vir ander lesers gebruik om hul begrip te help.

wenke

Aktiwiteit 1

Luister en praat: "Ek hou van..."

- "Ek hou van..." Moedig leerders aan om oor hul persoonlike voorkeure te praat.
- Elke leerder sê, "Ek hou van..." gevolg deur iets waarvan hulle hou, soos kos, kleur, of aktiwiteit.
- Voorbeeld: "Ek hou van sjokolade."
- Elke leerder praat om die beurt in 'n sirkel en deel een ding wat hulle spesiaal maak.
- Elke leerder moet mooi na ander luister en ten minste een spesiale feit oor 'n klasmaat onthou om later te deel.

Informele Assessering

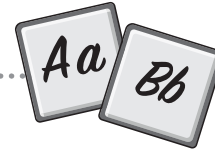
- Mondelinge deelname en duidelikheid van spraak tydens die deelaktiwiteit "Ek hou van...".
- Waarneming van aktiewe luistervaardighede en vermoë om 'n feit oor 'n klasmaat te onthou.
- Geskrewe optekening van sleutelpunte wat deur elke leerder gedeel word.

Kontrolelys

- Het die leerder duidelik en selfversekerd gepraat tydens hul beurt?
- Het die leerder aktief geluister en ten minste een feit oor 'n klasmaat onthou?
- Het die leerder die struktuur van die aktiwiteit gevolg (bv. deel 'n persoonlike voorkeur)?

Aktiwiteit 2

Klanke

- Begin deur die enkelklanke **-a-**, **-e-**, **-i-**, **-o-**, en **-u-** hardop te sê.
- Laat die leerders dit herhaal en luister na elke klank.
- Sê: "Luister mooi, ek sê die klank -a-. Sê dit nou saam met my: -a-."
- Herhaal dieselfde vir **-e-**, **-i-**, **-o-**, en **-u-**
- Lees 'n kort sin en vra leerders om hul hand op te steek wanneer hulle een van die enkelklanke hoor.
- Voorbeeldsin: "Ek eet 'n appel."
- Klanke: -a-, -e-
- Vra: "Wie het die klank -a- gehoor? Wat van die klank -e-?"

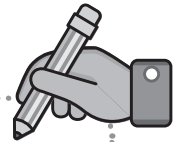
Informele Assessering

- Mondelinge deelname aan die identifisering en bespreking van die klanke in elke woord.
- Let op hoe akkuraat die leerders die enkelklanke herken en toepas in die aktiwiteit.

Kontrolelys

- Het die leerder woorde met 'n klanke korrek geïdentifiseer en hulle hande opgesteek?
- Het die leerder in die bespreking betrokke geraak en begrip van 'n klank getoon?

Aktiwiteit 3

Luister en praat geïntegreer met Skryf- en Leesvaardighede

- *Ek sien...*
- Hou 'n spieël op sodat 'n leerder na jou gesig kan kyk.
- Sê 'n sin soos: *Ek sien iets op jou gesig wat jy gebruik om mee te ruik. Wat is dit?*
- Die leerder moet aandagtig luister en antwoord: *Dit is my neus.*
- *My spesiale eienskap ...*
- Instruksies: Leerders ken 'n puntjie van hulself en skryf een sin oor wat hulle spesiaal maak (Voorbeeld: *Ek is spesiaal omdat ek vinnig kan hardloop.*)

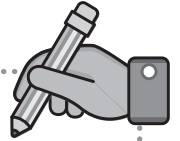
Informele Assessering

- Mondelinge deelname wanneer leerder luister en reageer op vroeë antwoord.
- Waarneming van luistervaardighede en korrekheid van die antwoorde.
- Skryf van 'n sin wat die leerder se spesiale eienskap akkuraat beskryf.

Kontrolelys

- Het die leerder aandagtig geluister en korrek gereageer op vrae?
- Het die leerder 'n sin geskryf wat hul spesiale eienskap akkuraat beskryf?

Aktiwiteit 4

Skryf geïntegreer met Luister en praat, Lees en Taal

- My naam is _____. Ek is in graad _____. Ek is _____ jaar oud.
My skool se naam is _____.
- Ek ken die alfabet.
- Stel 'n letter bekend (bv. -S- vir Spesiale). Wys die letter, sê die klank en vind voorwerpe of woorde in die klaskamer wat met hierdie letter begin.
- Sê die letter wat bekendgestel is. Teken 'n prent van iets wat daarmee begin en kleur in.

Informele Assessering

- Waarneming van die leerder se vermoë om die letter en klank korrek te identifiseer.
- Deelname aan die vind van voorwerpe of woorde in die klaskamer wat met die letter begin.
- Skep van 'n prentjie wat verband hou met die letter en die leerder se verduideliking daarvan.

Kontrolelys

- Het die leerder die klank van die letter korrek uitgespreek?
- Het die leerder alreeds die klank en voorwerpe of woorde met die letter gevind?

Verrykingsaktiwiteit

Die eerste week van die jaar is gewoonlik kort en word dikwels onderbreek.

Voorgestelde aktiwiteite vir **Week 1 - Vestigingsweek**

Vestig roetine-aktiwiteite vir klaskamerarbeid, soos, byvoorbeeld, om na die mat te beweeg, om te draai en met 'n maat te praat, om 'n maat te volg, om in rye te staan, om die vertrek skoon en netjies te hou en om boeke uit te deel.

Leerders sit in 'n sirkel.

Elke leerder kry 'n kans om in die middel van die sirkel te staan en twee dinge oor hulself met die klas te deel, soos: "Ek het 'n hond en my gunsteling kleur is blou."

Week 2: Dit is ek

Wat jy benodig		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	VB Storie 1: Mia se ontdekkingsreis
	Grootboek (GB)	GB Storie 1: Ek is spesiaal
	Kernleesboek (KL)	Storie 1: Ek hou van bak
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 2: Ishaan is skaam
	Klankkaart	Verwant aan tema
	Plakkaat 1	Ek doen prettige dinge
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteite
	Werkvel 1	Handskrifkaarte 1 - 4

Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde	Temawoordeska
het, was, nie, hierdie wat, daar, my, jou ek, is, jy, hy naam, woon, nommer, agt sewe, lank, bruin, hare	meel, geel, deeg, weet loop, oor, voor, lees, keel, weer, twee, stoof, kook, oond, oor hoop, skoon, koop	instap, ora, ra, e spieël, mod, gar, ni, lekker oë, f, groot, spierwit tand, gi, s, snaaks, maniere mik, ma, goeie, bed

Daaglikse Aktiwiteite: Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas Onderwyser: "Goetmôre, klas!" Leerders antwoord: "Goetmôre, Mevrouw/Meneer!"
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Wat is jou gunstelingding om te bak? Verdeel woorde in vraag-van-die-dag-groepe. Elke groep moet vyf groepe wees. Die groep sal die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/Gedig/Rympie of speletjie	<ul style="list-style-type: none"> Verduidelik na verrykingsaktiwiteit

Taalvaardighede	Onderwyservare	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	Les 1 <ul style="list-style-type: none"> Luis met genot na 'n storie en toon respek vir die spreker. Onderwyser lees die storie: Ek hou van bak Les 2-4 <ul style="list-style-type: none"> Neem beurt om te praat en bespreek die volgende vrae: Watter bestanddele gebruik ons wanneer ons koekies bak? Wat moet ons doen voordat ons begin bak? <i>bv. Hande was</i> Wat moet ons doen as ons iets mors in die kombuis? Watter kombuisgereedskap gebruik ons wanneer ons bak? Noem twee. Kan 'n mens lekkergoed maak sonder 'n oond? (Demonstreer indien moontlik: Twee ronde koekies met 'n malvalekker tussenin. Maak warm. (Mikrogolf of sit foelie op en gebruik strykyster.) 	Plakkaat 1: Ek doen prettige dinge KL Storie 1: Ek hou van bak

<p>Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begin deur aan die klas te verduidelik wat dubbelklanke is. • Voorbeelde van -ee-: been, leer, beet, weet, veer • Voorbeelde van -oo-: loop, boot, rook, hoog, toon • Skryf die woorde op die bord en vra leerders om elkeen hardop te lees. • Hoe sou die woorde klink met net een van die klinkers? <p>Les 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gee leerders 'n lys van gemengde woorde en laat hulle die dubbelklanke uitwys en onderstreep. • Laat leerders sinne maak met hierdie woorde, byvoorbeeld: "Die man loop na die boot." <p>Les 3-5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik die vorige dubbelklank-woorde en wys hoe hulle in verskillende rymwoorde gebruik kan word. Byvoorbeeld: "been" rym met "steen"; "leer" rym met "veer". • Begin met hersiening van die vorige lesse. • Wys op woorde wat hulle reeds ken en stel nuwe, soortgelyke woorde bekend. • Moedig leerders aan om sinne te bou met die nuwe woorde wat hulle geleer het. Vra hulle om ten minste een dubbelklankwoord in elke sin te gebruik. 	<p>KL Storie 1: Ek hou van bak</p> <p>Klankkaart</p> <p>Opvoedkundige Muurkaarte</p>
<p>Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1: Preleesvrae</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoekom is dit belangrik om jou hande te was voordat jy bak? • Dink jy dat net meisies in die kombuis mag help? • Wys die boekomslag of tekenprenties in die storie • Vra leerders om te voorspel wat voor hulle dink die storie gaan deur net na die prente te kyk. Byvoorbeeld: "Wat dink julle gaan gebeur as ons na hierdie tekenprent kyk?" <p>Les 2-5: Gedeelde lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begin deur te lees hardop saam met die leerders te lees. • Moedig hulle aan om aktief deel te neem terwyl jy deur die teks lees. • Gebruik die geleentheid om saam deur GB 1 te lees om die woordeskat vas te stel. <p>Ná die storie gelees is, bespreek saam met die leerders die hoofgedagtes van die storie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vra hulle om te beskryf wat die tema van die storie is. <p>Posleesvrae</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoekom het Mila so groot geskrik? • Wat moet Mila volgende keer beter doen as sy wil bak? 	<p>KL Storie 1: Ek hou van bak</p> <p>Plakkaat 1</p> <p>GB 1 Storie 1: Ek is spesiaal</p>

Groepsbegeleide Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min	Les 1-2 <ul style="list-style-type: none"> • Twee groepe per dag lees uit GL-leesboeke • Ander groepe lees materiaal selfstandig in die leeshoek • Voltooi lees- en klankaktiwiteite • Lees hardop saam met die leerders uit hul eie boeke tydens groepsbegeleide lees. • Maak voorsiening vir leerders wat nie gereed is vir Storie 2 nie. • Leer die leerders hoe om woorde op te breek in kleiner dele (soos voor- en agtervoegsels of stamwoorde) • Laat hulle kleiner woorde binne groter woorde herken, byvoorbeeld "huis" binne "huiswerk." Les 3-5 <ul style="list-style-type: none"> • Vra leerders om na illustrasies te kyk en te voorspel waaroor die storie gaan. • Vind die versteekte item op elke bladsy. • Laat leerders die storie hardop lees en moedig hulle aan om met natuurlike vlotheid en die regte intonasie te lees, sodat hulle die ritme en toon van die storie beter verstaan. • Werk aan die opbou van hul sigwoordeskat. 	GL Vlak 1 Storie 2: Ishaan is skaam DBO-werkboeke
Skryf (3 x 20 min) 1 uur	Les 1-3 <ul style="list-style-type: none"> • Begin deur die klanke /o/ en /u/ met die nasale herken. • Spreek elke klank duidelik uit en wys hoe hulle in verskillende woorde voorkom. • Gebruik klankpatrone wat leerders reeds ken (bv. die 'o' in 'roer'). • Maak seker dat die kinders verstaan hoe die klank klink en hoe dit in die woorde gebruik word. • Gee idees en woorde vir 'n klasstorie (gedeelde skryf). • Help leerders met idees deur alle vrae te vra soos: "Wat gebruik jy om te bak?" en "Hoe sien jou was dit klaar is?" • Verskaf 'n voorbeeld skryfwerk aan leerders om hulle te lei. • Laat leerders 4 sinne skryf en illustreer oor wat hulle sou bak vir 'n spesiale voorbeeld. 	Tydskrifte of boeke in die leeshoek. (Resepte) Woordmuur KL Storie 1: Ek hou van bak
Handskrif (4 x 15 min) 1 uur	Les 1-4 <ul style="list-style-type: none"> • Skryf die datum en opskrif • Skryf die reël: l i l i l i l i • Skryf hoofletters en kleinletters: Oo, Cc • Vorm klein- en hoofletters korrek. • Let op watter leerders sukkel om binne die lyne te skryf en wie sukkel met spasiëring. • Skryf woorde en sinne met spasiëring. • Maak notas vir assessering. • Onderstreep die werk. 	Handskrifkaart 1-4
Taal	<ul style="list-style-type: none"> • Integreer taalstruktuur tydens gedeelde skryflesse en kreatiewe skryfwerk. 	Woordmuur
Selfstandige lees Lees in pare	<ul style="list-style-type: none"> • Moedig leerders aan om selfstandig te lees deur prentboeke, gediggies of storieboeke te kies uit die biblioteek of die leeshoekie in die klas. • Stel GB 1 beskikbaar om Storie 1 selfstandig te lees. • Hierdie aktiwiteit gee hulle die kans om hul leesvaardighede in 'n ontspanne omgewing te oefen. 	DBO-werkboek Leerder se eie boek of uit die klasrak
Informele Assessering	<ul style="list-style-type: none"> • Verwys na Aktiwiteit 1-4. 	

- Moduleer korrekte leestegnieke soos lees met gevoel, stop by punktuasie.

Differensieer:

- Prente en woordkaarte help leerders om nuwe woorde te leer en te onthou, veral wanneer hulle oor hulself praat. Gebruik 'n kombinasie van woorde en beelde om konsepte soos voorkoms en persoonlike eienskappe vas te lê. Laat elke leerder tyd kry om oor hulself te praat, moedig hulle aan om unieke aspekte van hul persoonlikheid te deel.

Aktiwiteit 1

Luister en praat

- Die onderwyser begin deur te vra wat die kinders al ooit gemaak het, byvoorbeeld koekies, koek of brood. Hulle kan ook praat oor hul gunstelingkosse om te bak en wat hulle dink belangrik is wanneer hulle in die kombuis is.
- Die onderwyser noem 'n paar basiese kombuisveiligheidsreëls (bv. hande was, nie warm oonde sonder hulp oopmaak nie, gemors vinnig skoonmaak).
- Die kinders kan dan elkeen een reël noem wat hulle in die kombuis volg.

Informele Assessering:

- Die leerder moet in staat wees om vragagtig na ander kinders te luister en gepaste antwoorde te gee.
- Die leerder moet duidelik kan uitdruk wat hulle wil bak en watter veiligheidsreëls hulle volg.
- Die leerder moet gekwese Afrikaanse woorde gebruik wanneer hulle oor bak en veiligheid praat.

Onderwyser se kontrolelys:

- Kan die leerder 'n kombuisveiligheidsreël noem en verduidelik waarom dit belangrik is?
- Gebruik die leerder korrekte volgorde wanneer hulle die bakproses beskryf?
- Kan die leerder met selfvertroue praat en deelneem aan die gesprek?

Aktiwiteit 2

Klanke geïntegreer met Skryf- en Leesvaardighede

- Skryf die woorde op die bord (been, leer, beet, weet, veer; loop, boot, rook, hoog, toon).
- Laat elke leerder een woord hardop lees.
- Gee leerders 'n klankaktiwiteit waar hulle die regte dubbelklank moet invul om die woord te voltooi (b__n, l__r, b__t).
- Laat elke leerder een sin maak met enige van die woorde met -ee- of -oo-.

Informele Assessering

- Kan die leerder die woorde met dubbelklanke korrek lees?
- Gebruik die leerder die regte dubbelklanke wanneer hulle woorde voltooi?
- Vorm die leerder sinvolle sinne met die dubbelklank-woorde?

Onderwyser se kontrolelys

- Leerder herken en lees dubbelklanke met selfvertroue.
- Leerder vul die regte dubbelklanke om die woorde te voltooi.
- Leerder maak logiese sinne met die gegewe woorde.

Aktiwiteit 3

Skryf- en Leesvaardighede

- Sarah hou daarvan om koekies saam met haar ma te bak. Voordat hulle begin, was hulle hul hande. Sarah se ma sê dat dit belangrik is om jou hande skoon te hou. Hulle gebruik meel, suiker, botter en eiers om die koekies te maak. Sarah moet baie versigtig wees wanneer hulle die warm oond oopmaak. Nadat die koekies klaar gemaak is, eet hulle dit saam met melk.
- Die leerders moet kort sinne skryf oor wat hulle gelees het. Laat hulle antwoord op die volgende vrae:
- Wat het Sarah en haar ma gebak?
- Wat het Sarah se ma gesê is belangrik voordat hulle begin bak?
- Noem een kombuisveiligheidsreël wat jy moet volg wanneer jy bak.

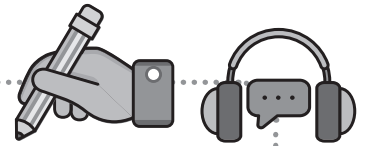
Informele Assessering

- Die leerder verstaan die leesstuk en beantwoord die vrae korrek.
- Die leerder kan relevante Afrikaanse woordeskat gebruik wat verband hou met bak en veiligheid.
- Die leerder kan duidelike en eenvoudige sinne skryf oor die leesstuk en hul eie bakervaring.

Onderwyser se kontrolelys

- Het die leerder die leesstuk verstaan en die vrae korrek beantwoord?
- Kan die leerder sinne in die regte volgorde skryf en goeie spelling gebruik?
- Gebruik die leerder kombuis- en veiligheidswoorde in hul skryfwerk?

Aktiwiteit 4

Skryf geïntegreer met Taal, Luister- en praat en Leesvaardighede

- Linamandla en haar pa wil vanmiddag koekies bak. Voor hulle begin, sê haar pa dat hulle eers hul hande moet was. Hulle sit die oond aan en begin die deeg aanmaak. Linamandla gebruik 'n lepel om die deeg te meng, maar haar pa help haar met die skerp mes. "Moet nooit 'n mes gebruik sonder hulp nie," sê hy. Nadat die koekies gebak het, wag hulle totdat dit afgekoel het.
- Vra die leerders om op die volgende vrae te antwoord deur hul hand op te steek of na hul maat toe te draai en die antwoorde te bespreek.
- Wat het Linamandla en haar pa gebak?
- Watter veiligheidsreël het Linamandla se pa vir haar geleer?
- Waarom moes Linamandla wag totdat die koekies afgekoel het?

Informele Assessering

- Die leerder kan die storie verstaan en die vrae korrek beantwoord.
- Leesbegrip: Die leerder kan die leesstuk verstaan en toepaslike woorde of antwoorde identifiseer.
- Gebruik van Afrikaanse woordeskat: Die leerder kan die korrekte kombuis- en veiligheidswoorde herken en gebruik.

Onderwyser se vrae

- Kan die leerder die storie herroep en die vrae antwoord?
- Het die leerder antwoorde in die leesstuk verstaan en identifiseer?
- Kan die leerder kombuiswoordeskat akkuraat gebruik in hul antwoorde?

Verrykingsaktiwiteit

Leesvoorbeeld:

Wanneer jy in die kombuis bak, moet jy altyd jou hande was. Jy moet versigtig wees met warm oonde en skerp messe. Volg altyd jou leerders se reëls om veilig te bly.

Woordeskat-aktiwiteit

Na die leesstuk moet die leerders spesifieke woorde onderstreep of noem, soos: oond, mes, was jou hande, veilig. Hulle kan ook vrae beantwoord soos:

- Watter woorde beteken "iets wat jy gebruik om kos te sny"?
- Watter iets moet jy moet doen voor jy begin bak.

Week 3: Verhoudings

Wat jy benodig:		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	Storie 2: My beste vriend
	Grootboek 1 (GB)	Storie 2: Ouma se geheime sak
	Kernleesboek (KL)	Storie 2: Ek en my beste maat
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 3 Titel: Goeie maniere
	Klankkaart	Verwant aan tema
	Plakkaat 1	Ek doen prettige dinge
	DBO-werkboek	Kwartaal 1- aktiwiteite
	Handskrifkaart 1-4	

Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde	Temawoordeskaf
is, jy, om, vra lus, met, baie, ja my, hou, sê, sal van, woon, oor, ons wys, vas, speel, lag	plaas, naam, daar aan, slaap, klaar maak, haar, maar gaan, aand, maan skuur, muur, gluur, suur	opgewonde, lelik, oulik, suk spek, eiers, oopyt, eer verrassing, knou, druk, styf ruik, roos, wond, betyds val, vang, swaai, wag

Daaglikse Aktiwiteite: Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas Vra leerders om hul maat te draai en hulle klasmaat te groet. Demonstreer hoe om te groet vir die klas saam met 'n leerder..
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Hoe kan jy "goeie maats wees vir mekaar in die klas?" Verdeel leerders in vraag-van-die-dag-groepe. Daar moet vyf groepe wees. Elke groep moet die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/ Gedig/Rympie of speletjie	<ul style="list-style-type: none"> Gebruik 'n verwante rympie of speletjie

Taalvaardighede	Onderwysstrategie	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	Les 1 <ul style="list-style-type: none"> Doen daaglikse aktiwiteite informeel Gebruik daaglikse aktiwiteite – Lees VB: Storie 2 voor en bespreek die tema- Jou beste vriend Neem beurt om te praat – rolspel Dink 'n rolspel saam met jou maat uit oor 'n kind wat afgeknou word. Sê vir mekaar wat ons kan doen om te keer dat enigiemand afgeknou word. Les 2-4 <ul style="list-style-type: none"> Doen daaglikse aktiwiteite informeel. Praat oor persoonlike ervarings. Gebruik woorde in konteks. Stel bv. oplossings vir probleme voor. Gebruik woorde in konteks, soos, byvoorbeeld, geheime, beland, opgewonde en fluister. Kyk na die prente. Dink oor wat goeie maats doen. Hoe kan julle vir iemand help om 'n "goeie maat" te wees. Gee praktiese idees soos, byvoorbeeld, wees lojaal, troos, help en prys wanneer nodig.. 	VB: Storie 2: My beste vriend Aktiwiteit 1 en 3

<p>Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1-5 Hersien dubbelklanke -aa-, -uu-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders vorm eie woorde met klankkennis. • Speel woordspelletjies: iets wat klink soos...; wat rym met... • Skryf en klank woorde met aangeleerde klanke • Ouditiewe klankherkenningsaktiwiteit: Beskryf woorde met aa of uu en leerders raai wat dit is, byvoorbeeld: Ek gaan raas kry, want ek is nie betyds nie - aa • Bou sinne en woorde met kennis van klank. • Vaslegging – doen Aktiwiteit 2. 	<p>KL Storie 2: Ek en my beste maat Klankkaart Opvoedkundige muurkaarte Aktiwiteit 2</p>
<p>Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min</p>	<p>Les 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik visuele leidrade om te praat oor geheime. • Hoe voel jy oor 'n verrassing? <p>Les 2: Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik illustrasies om inhoud te bepaal en voorspellings oor die storie te maak. • Praat oor die kenmerke van die storie. • Vra: Wanneer jy na die voorblad kyk, wat dink jy is in die storie? <p>Gedurende lees</p> <p>Les 3: Wat om te doen tydens Eerste lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modelleer hardoplees m.b.t. spoed, volume en intonasie. • Gebruik illustrasies om verskillende temas te bespreek. • Wys enkelklanke uit. <p>Les 4: Wat om te doen tydens Tweede lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifiseer al die karaktere in hul kenmerke vanaf prent • Onderwyser lees die teks weer • Beantwoord vrae oor die storie, soos: • Hoekom het Cindiso gemaak? Dink jy sy is reg? Motiveer. <p>Les 5 - Wat om te doen tydens Derde lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees die teks hardop saam met die onderwyser. • Beklemtoon intonasie en frasiering m.b.v. leestekens. • Verduidelik die uitdrukkings en lyftaal om emosie in die teks uit te druk <p>Wat om te doen NA Eerste, Tweede, Derde lees</p> <p>Postlees Vrae: Leerders beantwoord mondelings.</p>	<p>DB 1: Storie Ma se geheime sak</p>
<p>Groepsbegeleide lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min</p>	<p>Les 1-5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maak voorsiening vir groepe wat nog nie gereed is vir 'n nuwe storie nie. • Twee groepe per dag lees uit GL-leesboeke. • Ander groepe lees vorige GL leesboeke. • Ander groepe kan ook selfstandig lees in die leeshoek • Of lees- en klankaktiwiteit voltooi <p>Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stel soort storie en tema bekend en bespreek nuwe woorde • Vra: Moet almal 'n beste maat hê? Hoekom sê jy so? <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees stil in hul groepe. • Beweeg van leerder tot leerder wat dan hardop vir jou lees. • Selekteer fokusareas per leerder deur waarneming. 	<p>GL Vlak 1 Boek 3: Goeie maniere DBO-werkboek</p>

	<p>Fokus op: Woordherkenningsvaardighede:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik struktureel-analitiese dekodervaaridighede. • Klink dit reg? Maak dit sin? Kyk na die eerste letter. Deel die woord in lettergrepe op. Soek vir 'n kleiner woord wat sin maak. Lees rondom woord vir leidrade vir betekenis. • Prys selfkorrigering deur leerder. <p>Tweede en opvolgeessessies</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders herlees dieselfde teks in groepe. • Bevorder leesvlotheid, ontwikkeling van woordeskat, taal en beter begrip • Elkeen in die groep lees hardop. • Wees bewus van leestekens om intonasie te verbeter. 	
<p>Skryf (3 x 20 min) 1 uur</p>	<p>Les 1- 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begin die les deur die konsep van emosies te bespreek. • Vra vir leerders: "Wat beteken dit om skaam of spelerig te voel?" • Stel basiese emosiewoorde bekend wat in die skryfwerk gebruik kan word, soos skaam, spelerig, gelukkig, hartseer, bang, opgewonde. • Gebruik visuele hulpmiddels soos prente van gesigte om emosies te verduidelik • Skryf 'n kreatiewe storie van ten minste 3 sinne, sluit illustrasies in en maak gebruik van aangeleerde klank- en oënde woorde. 	Plakkaat 1
<p>Handskrif (4 x 15 min) 1 uur</p>	<p>Les 1-4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skryf die datum en opskrif • Skryf die patroon: • Skryf hoofletters en kleinletters: J, j, n, n • Skryf woorde en sinne met spasiëring • Onderstreep die woorde 	Handskrifkaart 1-4
<p>Taal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Integreer met ander deel van skryf • Vra vrae soos: "Wat is jou naam? Hoe kom jy by die skool?" • Wys op die stemklank en bespreek leestekens. 	Woordmuur
<p>Selfstandige lees Lees in pare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lees in wisselende rolle met ander groepe werk. • Oefen die struktureel-analitiese dekodervaaridighede. • Besoort en beantwoord begripsvrae daarop op 'n werkkaart. 	GL Vlak 1 Boek 3: Goeie maniere
<p>Informele Assessering</p>	<p>Wys na Aktiwiteit 1-4.</p>	Leesmateriaal in die leeshoek, bv., prente, plakkate en boeke

Wenke: Moedig leerders aan om oor hul eie ervarings met vriende te praat.

Differensieer: Lees boeke of stories oor vriendskap en bespreek dit saam met die klas. Vra vrae soos "Wat het hierdie karakters goeie vriende gemaak?"

Aktiwiteit 1

Luister en praat

- Die leerders leer hoe om vriendelik te wees en met ander saam te werk.
- Twee maats draai na mekaar en beskryf hoe hulle lyk. Hulle bespreek hulself en ontdek hul verskille en uniekheid.

Informele Assessering:

- Woordeskat gebruik: Gebruik die leerder gepaste en verskeidenheid woorde om hulself en hul maat te beskryf?
- Luistervaardighede: Reageer die leerder op wat hul maat sê en toon begrip van die verskille?
- Uitdrukkingsvermoë: Is die leerder in staat om duidelik en gemaklik oor hul voorkoms te praat?

Kontrolelys:

- Leerder beskryf hul voorkoms korrek.
- Leerder luister aandagtig en reageer op 'n beskryf.
- Leerder gebruik relevante woorde en sê hulle om verskille en ooreenkoms te beskryf.

Aktiwiteit 2

Klanke

- Benodigdhede:
- Papier en potlode of kleurpotlode
- 'n Lys van woorde met -aa- en -uu-
- 'n tydskrif of boeke om woorde te vind (opsioneel)
- **Klanksoek:** Vra die leerders om 'n tydskrif of boek te soek na woorde wat die klanke -aa- en -uu- bevat. Laat hulle 'n paar van hierdie woorde neerskryf.
- **Kreatiewe Skryf:** Laat die leerders 'n kort storie skryf met ten minste 3 woorde wat die klank -aa- en 3 woorde wat die klank -uu- bevat. Moedig hulle aan om hulle storie te illustreer met tekening.
- **Deel en Bespreek:** Laat elke leerder hul storie voorlees en wys op die woorde met die klanke -aa- en -uu-.

Informele Assessering:

- Die leerder het ten minste 3 woorde met die klanke "aa" en 3 woorde met die "uu" klank in hul storie ingesluit.
- Die leerder lees hul storie duidelik en verstaanbaar voor, en plaas klem op die woorde met die spesifieke klanke.

Kontrolelys:

- Was die leerder in staat om 'n sin/paragraaf met die klanke te skryf?
- Het die leerder 'n toepaslike prentjie geteken wat by die woorde pas?

Aktiwiteit 3

Selfstandige Lees geïntegreer met Skryf en Taal

- Lees Storie 2 in KL individueel
- Vra vrae soos "Wat doen 'n vriend om jou spesiaal te laat voel?" en
- "Wat maak jou 'n goeie vriend?"
- Skryf onvoltooid sinne soos "My vriend help my wanneer..." en "Ek speel saam met my vriend wanneer...". Leerders voltooi die sinne in hul eie woorde.

Informele Assessering:

- Die leerder toon begrip van die storie en kan relevante antwoorde gee op vrae oor vriendskap.
- Die leerder voltooi die onvoltooid sinne, wat die vaardigheid om gevoelens en ervarings uit te druk, demonstreer.

Kontrolelys:

- Leerder kan die storie herhaal
- Antwoorde is relevant en betrefsaaklik
- Vrae oor vriendskap is verstaanbaar

Aktiwiteit 4

Skryf geïntegreer met Luister en praat, Lees en Taal

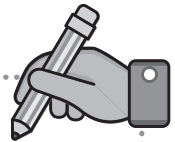
- Skryf 'n kort paragraaf op die bord oor 'n karakter wat hul beste vriend beskryf (bv. "My vriend is lank. Hy het bruin oë en hou daarvan om sokke te speel."). Nadat hulle die paragraaf gelees het, vra leerders om 3 eenvoudige vrae te beantwoord.
- Hoe lyk die vriend?
- Wat hou die vriend van om te doen?
- Watter kleur is die vriend se oë?

Informele Assessering:

- Kan die leerder hoofbesonderhede uit die teks identifiseer?
- Verstaan die leerder en antwoord hulle korrek op die vrae?
- Kan die leerder beskrywende woorde in die teks uitwys?

Kontrolelys:

- Leerder lees die teks met begrip en kan hoofgedagtes identifiseer.
- Leerder antwoord vrae korrek gebaseer op die teks.
- Leerder herken en noem beskrywende woorde of besonderhede.

Verrykingsaktiwiteit

- Neem leerders na buite of na 'n oop ruimte. Elke leerder sal om die beurt in 'n sirkel staan. Wanneer dit hulle beurt is, sê hulle een ding wat hulle spesiaal maak (bv. "Ek kan vinnig hardloop" of "Ek is goed met somme").
- Nadat hulle gesê het wat hulle spesiaal maak, demonstreer hulle dit met 'n beweging (bv. hardloop op die plek, tree op asof hulle op hul vingers tel).

EXTRACT PAGES

Week 4: Verhoudings

Wat jy benodig:		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	Storie 2: My beste vriend
	Grootboek 1 (GB)	Storie 2: Ouma se geheime sak
	Kernleesboek (KL)	Storie 2: Ek en my beste maat
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 4 : Ouma se geheime sak
	Klankkaart	Verwant aan die tema
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteite
	Werkvel 2	Handskrifkaart 1-4

Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde -ie-	Temawoordeskaf
is, baie, op, maar bring, ons, my, sal boeke, met, in, bly hand, nog, slim, bed oop, maak, weg, vroeg	pienk, katjie, musiekboks, motortjie, miskien, ogies, die, iets, sien	versigtig, kwad, buelak, loer geskenk, hou, sege, skrik wakk, m, wonder, robot langs, nendelik, slaap kiel, en, sagte, wang

Daaglikse Aktiwiteite: Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas Vra leerders om na hulle maat te draai en hulle klasmaat te groet. Demonstreer hierdie groet vir die klas saam met 'n leerder.
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Hoe kan ons "beie" maats wees vir mekaar in die klas? Verdeel leerders in vraag-van-die-dag-groepe. Maak elkeen vyf groepe wees. Elke groep sal die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/ Gedig/Rympie of speletjie	<ul style="list-style-type: none"> Enkele gepaste materiaal wat inskakel by die tema.

Taalvaardighede	Onderwysriglyne	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	Les 1 <ul style="list-style-type: none"> • Doen daaglikse aktiwiteite informeel • Luister met respek • Neem beurte om te praat • Gebruik woorde in konteks • Kyk na die prente en sê hoe hierdie kinders eners is. Sê nou hoe hulle verskil. Les 2-4 <ul style="list-style-type: none"> • Doen daaglikse aktiwiteite informeel. • Praat oor persoonlike ervarings saam met vriende. (pouses, naweke, sport) • Sien jy dat almal verskillend is? • En sien jy dat ons almal ook eenders is (haarkleur, oogkleur, hanteer te let sensitief op gestremdhede)? • Praat oor die maniere waarop ons eenders is. 	VB: Storie 2: My beste vriend Aktiwiteit 1 en 3
Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min	Les 1-5 Hersien tweeklanke/ diffonge: ie <ul style="list-style-type: none"> • Hersien en identifiseer vokaalklanke wat uit twee letters bestaan: -ie- lief, dief, dier, nies, sien • Lees elke woord hardop, en vra leerders om die -ie- klank te beklemtoon wanneer hulle dit uitspreek. • Herken woordfamilies en rymwoorde wat gelyk met ee-woorde se uitspraak. • Skryf en klank woorde met ongeleerde klanke. • Spel bekende woorde rondom die spellyste op met elke nuwe klank. • Gebruik kennis om onbekende woorde reg te spel. • Bou sinne en woorde met kennis van klank. • Vaslegging – voltooi Aktiwiteit 2. 	KL Storie 2: Ek en my beste maat Klankkaart Opvoedkundige muurkaarte Aktiwiteit 2
Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min	Les 1-2: <ul style="list-style-type: none"> • Interpreteer en vertel van ander visuele media, soos 'n foto of 'n advertensie. Maak die stories op te maak, "lees" die foto of advertensie. • Promie verskillende foto's van kinders se gesiggies Gedeelde Lees <p>Les 3: Wat om te doen tydens Eerste lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modelleer hardoplees m.b.t. spoed, volume en intonasie. • Gebruik illustrasies om verskillende vriendskappe te bespreek. • Wys tweeklanke / diffonge uit. <p>Les 4: Wat om te doen tydens Tweede lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders vertel 'n storie oor die foto / prent waarna hy kyk. (ouderdom, emosie, seisoen, kleredrag, ensovoorts) <p>Les 5 - Wat om te doen tydens Derde lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees die teks in die advertensies hardop saam met die onderwyser. • Beklemtoon intonasie en frasiering m.b.v. leestekens. • Verwys na gesigsuitdrukkings en lyftaal om emosie in die teks uit te druk. • Gee 'n persoonlike opinie oor die teks wat gelees is. • Wat om te doen NA Eerste, Tweede, Derde lees • Beantwoord hoër-orde-denkvrae voor, gedurende en nadat die teks in gedeelde lees gelees is: "Wat sal gebeur as ...". 	Advertensies oor vriende Aktiwiteit 3 Werkvel 2

Selfstandige lees Lees in pare	<ul style="list-style-type: none"> Die leerders kan op enige stadium gedurende die week aktiwiteite in die DBO-werkboeke doen. Leerders kan 'n leesdagboek hou om hul vordering aan te teken. 	DBO-werkboek Leerder se eie boek
Informele Assessering	<ul style="list-style-type: none"> Verwys na Aktiwiteit 1-4. 	

- Gebruik voorbeelde van verrassings wat kinders in hul daaglikse lewe ervaar om hulle kreatiwiteit aan te moedig.
- Visuele hulpmiddels soos prente of kort video's oor verrassings kan leerders help om beter te verstaan.

wenke

Differensieer:

- Laat leerders in klein groepe werk om hul verrassingsstorie te deel of saam 'n nuwe storie te skep.

Aktiwiteit 1

Luister en praat

- "Raai die Verrassing"
- Elke leerder beskryf 'n tyd toe hulle 'n verrassing ontvang of gegee het, sonder om die verrassing self te noem. Die ander leerders moet luister en raai wat die verrassing was. Byvoorbeeld, 'n leerder kan sê: "Ek het 'n mooi boks ontvang met 'n streep daarop..." en die ander moet raai wat binne-in was.

Informele Assessering:

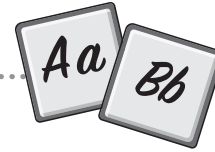
- Leerder het aan die aktiwiteit deelgeneem.
- Leerder het aandagtig geluister.
- Leerder het hul antwoorde duidelik uitgespreek.

Onderwyser se kontrolelys:

- Kan die leerder 'n gebeurtenis of ervaring in eenvoudige sinne beskryf?
- Het die leerder aandagtig geluister en die verrassing reg geraai?
- Het die leerder toepaslik reageer op ander se stories?

Aktiwiteit 2

Klanke

“Piet het op sy fiets geklim en vinnig getrap. By die rivier het hy baie diere gesien. ‘n Vlieg het op sy neus kom sit en kielie hom. Hy waai die vlieg weg en die vlieg gaan sit op ‘n mielie in die gras.”

- Laat die leerders die paragraaf lees. Vra hulle om die woorde met die ‘ie’ klank te onderstreep of met ‘n kleurpotlood te merk.
- Leerders moet nou hul eie sin skryf, met ten minste drie woorde wat die ‘ie’ klank bevat. Byvoorbeeld: “Die mier het oor die mielie geloop en ‘n vlieg het bo-oor gevlieg.”
- Laat leerders een van die ‘ie’ woorde uit die leesaktiwiteit kies en ‘n prentjie teken wat die woord verteenwoordig. Byvoorbeeld, hulle kan ‘n mielie, fiets, of vlieg teken.

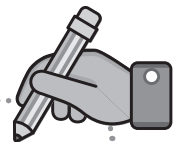
Informele Assessering:

- Leerder het woorde met die ‘ie’ klank herken en geïdentifiseer.
- Leerder kon die paragraaf lees.
- Leerder het ‘n korrekte sin of paragraaf geskryf met die ‘ie’ klank.
- Leerder het ‘n relevante prentjie geteken en verduidelik hoe dit by die woord pas.

Kontrolelys:

- Kan die leerder die ‘ie’ klank korrek uitspreek?
- Het die leerder die ‘ie’ klank in woorde herken en onderstreep?
- Was die leerder in staat om ‘n sin/paragraaf met die ‘ie’ klank te skryf?
- Het die leerder ‘n roepaslike prentjie geteken wat by die ‘ie’ woord pas?
- Het die leerder aan alle aktiwiteite deelgeneem en ‘n positiewe houding getoon?

Aktiwiteit 3

Lees en skryfvaardig!

- Verskaf ‘n kort storie oor ‘n partytjie wat in die geheim gereël is.
- Nadat leerders die storie gelees het, moet hulle 2-3 sinne skryf oor wat hulle die meeste in die storie verras het.

Informele assessering:

- Leerder het die storie gelees.
- Leerder het 2-3 sinne geskryf.
- Leerder se skryfwerk is duidelik en relevant tot die storie.

Kontrolelys:

- Het die leerder die storie onafhanklik of met hulp gelees?
- Was die leerder in staat om sinne te skryf wat verband hou met die storie?
- Is die leerder se skryfwerk duidelik en leesbaar?

Aktiviteit 4

Skryf geïntegreer met luister en taalgebruik

- Vertel vir die leerders 'n kort storie oor 'n verrassing. Nadat hulle geluister het, skryf hulle drie sinne wat die verrassing beskryf en teken 'n prentjie wat daarmee saamgaan. Byvoorbeeld: "Die verrassing was 'n groot koek!"

Informele Assessering:

- Leerder het aandagtig na die storie geluister.
- Leerder het drie korrekte sinne geskryf.
- Leerder het 'n prentjie geteken wat by die sinne pas.

Kontrolelys:

- Het die leerder aandagtig na die storie geluister?
- Was die leerder in staat om eenvoudig akkurate sinne te skryf?
- Het die leerder 'n prentjie geteken wat relevant is?

Verrykingsaktiviteit

Maak jou eie verrassing!

- Laat leerders 'n verrassingsprojek by die huis doen.
- Hulle kan iets eenvoudig maak soos 'n handgemaakte kaart vir 'n vriend of familielid, of 'n speelding inpak as 'n geskenk.
- Die volgende dag kan hulle in die klas teken en vertel wat hulle gemaak het, vir wie dit was, en hoe daardie persoon gereageer het.
- Hierdie aktiviteit help om die "verrassings" op 'n praktiese en prettige manier toe te pas, terwyl dit ook hul kreatiwiteit aanwakker.

Week 5: Mense om my

Wat jy benodig:		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	Storie 3: Kermisdag
	Grootboek 2 (GB)	Storie 1: Juffrou Fortuin
	Kernleesboek (KL)	Storie 3: My juffrou
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 5: Ons skool
	Klankkaart	Verwant aan die tema
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteite
		Handskrifkaart 1-4

Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde -oe-	Temawoorde
word, toe, kan, nou jy, sê, gaan, ons baie, groot, toe, kan wag, lief, hier, julle sal, weer, help, val	noem soek, boer koek, boet, voet, doen loer, moeg, boek, groen hoed, toer, toe	hulpvaardig, snags, snagsveld, lui opgewaak, wind, berge, niggie, neef rolmoeders, seisoene, klok kies, verry, pouse, leerder ke, rot, skoon, skril

Daaglikse Aktiwiteite: Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas Vra leerders om 'n maat te draai en hulle klasmaat te groet. Demonstree hoe om te groet vir die klas saam met 'n leerder.
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Wat is een ding wat jy spesiaal maak? Verdeel leerders in vraag-van-die-dag-groepe. Daar moet vyf groepe wees. Elke groep moet die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/ Gedig/Rympie of speletjie	<ul style="list-style-type: none"> Wigge: vaste materiaal wat inskakel by die tema.

Taalvaardighede	Onderwysriglyne	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	Les 1 <ul style="list-style-type: none"> • Doen daaglikse aktiwiteite informeel • Gefokusde aktiwiteit – Lees VB: Storie 3 voor en bespreek die tema – Kermisdag <ul style="list-style-type: none"> • Praat oor persoonlike ervarings • Hoe voel julle wanneer iets goeds met julle gebeur? • Hoe voel julle wanneer iets slegs met jou jou gebeur? Les 2-4 <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik woorde in konteks – emosiewoorde • Gelukkige woorde en hartseer-woorde • Stel bv. oplossings vir probleme • Oefen 'n toneelstukkie in groepies waar 'n maat seerkry en troos word. Gebruik direkte dialoog soos in <i>Kermisdag</i>. 	VB: Storie 3: Kermisdag Aktiwiteit 1 en 3
Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min	Les 1-5: Hersien tweeklanke/ diftonge: oe <ul style="list-style-type: none"> • Skryf die volgende woorde op die bord: koek, broer, roet, voet, boek. • Lees elke woord hardop en vra leerders om die oe-klank te beklemtoon wanneer hulle dit uitspreek. • Laat leerders woorde met die oe-klank in rym met 'n plaas, byvoorbeeld: voet, boet, roet. • Vra leerders om sinnetjies te bou met woorde wat die "oe"-klank bevat. • Laat hulle bekende woorde spel en probeer om nuwe woorde met die oe-klank reg te spel. • Vaslegging – doen Aktiwiteit 1. 	KL Storie 3: My Juffrou Klankkaart Opvoedkundige muurkaarte Aktiwiteit 2
Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min	Les 1 <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik visuele leidrade om te praat oor geskenke • Hoe voel jy daaroor om 'n geskenk te ontvang? Les 2: Prelees (GB) <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik illustrasies om inhoud te bepaal en voorspellings oor die storie te maak. • Praat oor die kenmerke van die storie. • Vra: Wanneer jy na die voorblad kyk, wat dink jy gaan die gebeurtenisse wies? Prosedure: Tweede lees <p>Les 3: Wat om te doen tydens Eerste lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modelleer hardoplees m.b.t. spoed, volume en intonasie. • Gebruik illustrasies om verskillende emosies te bespreek. • Wys tweeklanke uit. <p>Les 4: Wat om te doen tydens Tweede lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifiseer al die karakters en hul kenmerke vanaf prent • Onderwyser lees die teks weer. • Beantwoord vrae oor die storie, soos: <ul style="list-style-type: none"> • Hoekom dink julle het die juffrou sulke klere aan? • Watter seisoen of tyd van die jaar is dit? <p>Les 5 - Wat om te doen tydens Derde lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees die teks hardop saam met die onderwyser. • Beklemtoon intonasie en frasering m.b.v. leestekens. • Verwys na gesigsuitdrukkings en lyftaal om emosie in die teks uit te druk. <p>Wat om te doen NA Eerste, Tweede, Derde lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postleesvrae: Leerders beantwoord mondelings. 	GB 2: Storie 1: Juffrou Fortuin Aktiwiteit 3

<p>Groepsbegeleide Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min</p>	<p>Les 1-3</p> <p>Wat om te doen met elke groep</p> <ul style="list-style-type: none"> • Twee groepe per dag lees uit GL-leesboeke • Ander groepe lees vorige GL leesboeke • Lees materiaal in die leeshoek selfstandig • Voltooi lees- en klankaktiwiteite <p>Prelees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stel soort storie en tema bekend en bespreek nuwe woorde • Vra: Wat doen julle in die klas wat lekker is? • Is jou juffrou 'n goeie juffrou? Hoekom sê jy so? <p>Gedurende lees</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees individueel. • Onderwyser beweeg van leerder tot leerder wat dan hardop lees • Selekteer fokusareas per leerder deur waarneming. <p>Fokus op: Woordherkenningsvaardighede:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik struktureel-analitiese dekoderingsvaardighede. • Klink dit reg? Maak dit sin? Kyk na die eerste letter. Deel die woord in lettergrepe op. Soek vir 'n kleiner woord wat sin maak. Lees rondom woord vir leidrade vir betekenis. • Prys selfkorrigering deur leerder. <p>Les 4-5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees dieselfde teks in groepe. • Bevorder leesvlotheid, ontwikkeling van woordeskat, taal en beter begrip • Toon begrip van leestekens (punte, komma's, vraagtekens en uitroepetekens) tydens lees • Soek die versteekte item op elke blad (Klankwoord). • Elkeen in die groep lees hardop 	<p>KL Storie 3: My Juffrou DBO-werkboek Aktiwiteit 3 Aktiwiteit 4</p> <p>GL-werkboek 5 Ons...</p>
<p>Skryf (3 x 20 min) 1 uur</p>	<p>Les 1-3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vra vir leerders: "Wat maak ons uniek en mooi?" • Stel basiese woorde bekend wat in die skryfwerk gebruik kan word, soos hof, ontrou, kultuur, vriendelik, gaaf. • Gebruik verskeie hulpmiddels soos prente van verskillende mense. • Skryf minstens drie sinne oor eie nuus of 'n skeppende storie en gebruik die aangeleerde klanke, bekende sigwoorde, hoofletters en punte. 	
<p>Handskrif (4 x 15 min) 1 uur</p>	<p>Les 1-4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skryf die datum en opskrif en onderstreep. • Skryf die patroon: • Skryf hoofletters en kleinletters: Zz, Xx • Skryf woorde en sinne met spasiëring • Onderstreep die werk 	<p>Handskrifkaart 1-4</p>
<p>Taal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Integreer met gedeelde lees en skryf. • Skryf woordeskatwoorde in hul persoonlike woordeboeke. 	<p>Woordmuur</p>
<p>Selfstandige lees Lees in pare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Die leerders kan op enige stadium gedurende die week aktiwiteite in die DBO-werkboeke doen. • Lees onafhanklik: prenteboeke, digkaarte, storieboeke uit die biblioteek of klaskamerleeshoek. • Leerders kan 'n leesdagboek hou om hul vordering aan te teken. 	<p>DBO-werkboek Leerder se eie boek</p>
<p>Informele Assessering</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Verwys na Aktiwiteit 1-4. 	

- Moedig leerders aan om oor hul eie ervarings te praat.

Differensieer:

- Lees boeke of stories oor die verskillende mense om ons en bespreek dit saam met die klas. Vra vrae soos “Wat het hierdie karakters uniek gemaak?”

Aktiwiteit 1

Luister en praat

- Lees 'n kort storie oor twee kinders wat verskillend lyk en verskillende tale praat maar goeie vriende is.
- Leerders moet luister en later daaroor gesels.

Jana en Sipho was in dieselfde klas. Jana het blonde hare en blou oë, Siphos het donker hare en bruin oë. Hulle het albei verskillende tale by die huis gepraat – Jana het Engels gepraat en Siphos het Zulu gepraat. Alhoewel hulle verskillend was, het hulle goue goeie vriende geword. Hulle het altyd mekaar gehelp met hul skoolwerk en was altyd vriendelik teenoor ander kinders. Wanneer hulle gesien het dat iemand alleen was, het hulle daardie persoon genooi om saam met hulle te speel. Hulle het geweet dat dit nie saak maak hoe mense lyk of watter taal hulle praat nie – almal is spesiaal en verdien respek.

Informele Assessering:

- Kan die leerders noem hoe die kinders in die storie verskil?
- Kan hulle voorbeelde gee van hoe ons vriendelik kan wees met mense wat anders is?

Kontrolelys:

- Begryp die leerders die idee van verskil en hoe ons respek kan toon?
- Reageer hulle positief en vriendelik op ander se menings in die gesprek?

Aktiwiteit 2

Klanke

- Skryf vyf woorde op die bord wat mense beskryf. Bv. mooi, anders, tale, oud, jonk
- Leerders moet die woorde hardop lees en dan 'n sin bou wat wys hoe ons vriendelik kan wees met ander.

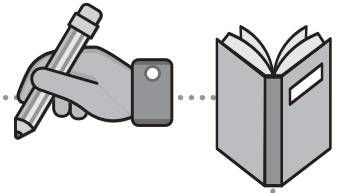
Informele Assessering:

- Kan leerders die woorde herken en korrek uitspreek?
- Bou hulle sinne wat wys hoe ons respek en vriendelikheid teenoor ander toon?

Kontrolelys:

- Lees en spreek leerders die woorde korrek uit?
- Gebruik hulle die woorde om toepaslike sinne te bou oor respek en vriendelikheid?

Aktiwiteit 3

Skryf- en Leesvaardighede

- Gee vir leerders 'n kort paragraaf om te lees oor hoe mense uniek is, byvoorbeeld verskillende kulture, tale en voorkoms. Vra hulle om dan hul eie kort paragraaf te skryf oor hoe hulle uniek is en hoe ons ander met respek kan behandel.

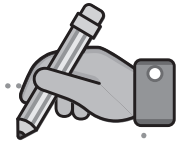
Informele Assessering:

- Kan leerders die paragraaf akkuraat lees en verstaan?
- Skryf hulle 'n sin of paragraaf wat hul eie uniekheid beskryf?

Kontrolelys:

- Skryf hulle duidelike sinne wat hulle eie uniekheid en respek vir ander uitbeeld.
- Maak leerders van die korrekte 'woordes' gebruik?

Aktiwiteit 4

Skryf geïntegreer met Luister en praat

- Laat leerders in pare werk. Elkeen moet oor 'n ander se voorkoms praat en hoe hulle verskil.
- Daarna skryf hulle 3 kort sinne oor hoe ons vriendelik kan wees teenoor ander mense, al is ons verskillend.

Informele Assessering:

- Kan leerders vriendelike maniere gebruik om respek vir ander te wys?
- Skryf hulle duidelike sinne wat vriendelikheid en respek uitbeeld?

Onderwyser se kontrolelys:

- Toon die leerders begrip van respek in hul gesprekke?
- Skryf hulle sinne wat wys hoe ons vriendelik kan wees met almal?

Verringsaktiwiteit

Maak jou eie verringsaktiwiteit!

- Laat leerders elk hul eie sakwapen (badge) ontwerp met kleure, prente, en woorde wat vriendelikheid en respek vir ander uitbeeld.
- Hulle kan hul wapens aan die klas wys en verduidelik hoekom hulle daardie kleure of prentjies gekies het.

Week 6: Mense om my

Wat jy benodig:		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	Storie 3: Kermisdag
	Grootboek 2 (GB)	Storie 1: Juffrou Fortuin
	Kernleesboek (KL)	Storie 3: My juffrou
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 6: Juffrou Fortuin
	Klankkaart	Verwant aan die tema
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteite
	Werkvel 3	Handskrifkaart 1-4

Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde -ou-	Temawoordsesku
hulle, daar, as, u, so, aan, groot, vir maats, bid, lui, moet tas, hou, dra, op sy, mooi, wys, juffrou	oud, koud, blou klou, flou, vrou, tou, ouer, hou, mou, gou, pou	rystoel, inderdaad, skerm, rekenaar interkom, veld, stoot, goed spesiale, storie, meneer speel, draai, rondte, stoot sinnig, hoof, verrassing, bietjie, voel

Daaglikse Aktiwiteite-Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas Vra leerders om 'n maat te draai en hulle klasmaat te groet. Deur 'n streef hierdie groet vir die klas saam met 'n leerder.
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Nota: 'n Vraag van die dag wat jy die meeste geniet van jou skool en hoekom? Verdeel leerders in vraag-van-die-dag-groepe. Elke groep moet vyf groepe wees. Elke groep sal die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/ Gedig/Rympie of sprokie	<ul style="list-style-type: none"> Lees enige gepaste materiaal wat inskakel by die tema.

Taalvaardighede	Onderwysriglyne	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	Les 1 <ul style="list-style-type: none"> • Doen daaglikse aktiwiteite informeel • Luister met respek • Vertel 'n storie met 'n begin, 'n middel en 'n einde. • Leerders gesels met mekaar oor verskillende mense – • Vra: Was hulle al by 'n kermis/ mark of basaar? Les 2-4 <ul style="list-style-type: none"> • Praat oor persoonlike ervarings. • Gebruik woorde in konteks. • Wie is die hoofkarakters en wat glo hulle? • Watter tipe verhaal is dit en hoe weet jy dit? • Herlees en vra Postleesvrae: • Is dit 'n ware verhaal? • Wat is die boodskap? • Leerders motiveer hul antwoorde. 	VB: Storie 3: Kermisdag Aktiwiteit 1
Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min	Les 1-5 Hersien tweeklanke/ diftonge: ou <ul style="list-style-type: none"> • Woordbou: • Herken en gebruik tweeklanke (oe, ou, oue) woorde. • Lees die storie. • Maak goeie volsinne met woorde. Gebruik tweeklanke woorde reg te spel. • Bou sinne en woorde met kennis van klanke. • Vaslegging – doen Aktiwiteit 2. 	KL: Storie 3: My Juffrou Klankkaart Opvoedkundige muurkaarte Aktiwiteit 2
Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min	Les 1 <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik visuele leidrade om te praat oor jou skool. • Hoe voel jy oor jou skool? Wie was jou graad 1-juffrou? Les 2: Prelees <ul style="list-style-type: none"> • Laat leerders na die titel "Fortuin", of opskrifte van die storie "Juffrou Fortuin" kyk en bespreek watter gebeurtenisse daar is. • Vra: "Wat dink jy gaan in die storie gebeur? Hoe kan ons die karakters help?" Gedurende die les <ul style="list-style-type: none"> • Bespreek die karakters. Les 3: Wat om te doen tydens Eerste lees <ul style="list-style-type: none"> • Gedellees hardoplees m.b.t. spoed, volume en intonasie. • Gebruik illustrasies om verskillende emosies te bespreek. • Wys oëbelkanke uit. Les 4: Wat om te doen tydens Tweede lees <ul style="list-style-type: none"> • Bespreek hoe die karakters in die storie mekaar help. • Vra leerders om die hoofgebeure saam te vat. • Vra: "Hoe help die karakters mekaar?" • Hoe kan ons iets soortgelyks in ons klas doen?" Les 5: Wat om te doen tydens Derde lees <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees die teks hardop saam met die onderwyser. • Beklemtoon intonasie en frasiering m.b.v. leestekens. • Verwys na gesigsuitdrukings en lyftaal om emosie in die teks uit te druk. Wat om te doen NA Eerste, Tweede, Derde lees <ul style="list-style-type: none"> • Postleesvrae: Leerders beantwoord mondelings. 	GB 2 Storie 2: Juffrou Fortuin

Groepsbegeleide Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min	Les 1-5 Wat om te doen met elke groep <ul style="list-style-type: none"> • Lees in groepe • Beplan sinvolle aktiwiteite vir leesgroepe wat nie besig is om te lees nie (soos DBO-werkboeke) Prelees <ul style="list-style-type: none"> • Vra preleesvrae om die leerders se voorafkennis te toets en bespreek terugvoer met leerders. • Bespreek moeilike woordeskat en sê woorde hardop. Gedurende lees <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees individueel. • Beweeg van leerder tot leerder wat dan hardop vir jou lees. • Selekteer fokusareas per leerder deur waarneming. Tweede en opvolgleessessies <ul style="list-style-type: none"> • Leerders herlees GL Vlak 1 Boek 5 of 6 in groepe. • Leerders stel hul eie begripsvrae op oor die teks en antwoord mondelings met 'n maat. 	GL Vlak 1 Boek 6: Juffrou Fortuin
Skryf (3 x 20 min) 1 uur	Les 1-3 <ul style="list-style-type: none"> • Doen klanketake: -oe- hoek, hoed, soek, hoes • Teken prente om 'n boodskap oor te dra, soos persoonlike ervarings. • Gee idees en woorde vir 'n klasstorie (gelykelde skryf). • Hoe kan ons mense met gestremdhede help? • Skryf en illustreer 2 tot 4 sinne oor 'n onderwerp om 'n bydrae te maak tot die leeshoekie. Wipes gestremdhede en hoe ons kan help • Skep eie woordbank of persoonlike woordeboek volgens die beginletters van woorde en woordeboekvaardighede te ontwikkel. 	
Handskrif (4 x 15 min) 1 uur	Les 1-4 <ul style="list-style-type: none"> • Skryf die d... opskrif. • Skryf... opskrif: • Skryf hoofletters en kleinletters: , Aa, Ee. • Skryf woorde en sinne met spasiëring. • Ondersteun die werk. 	Handskrifkaart 1-4
Taal	<ul style="list-style-type: none"> • Integreer met gedeelde lees en skryf. • Skryf woordeskatwoorde in hul persoonlike woordeboeke. 	Woordmuur
Selfstandige Lees in...	<ul style="list-style-type: none"> • Die leerders kan op enige stadium gedurende die week aktiwiteite in die DBO-werkboeke doen. • Lees onafhanklik: prentebouke, digkaarte, storiebouke uit die biblioteek of klaskamerleeshoek. • Leerders kan 'n leesdagboek hou om hul vordering aan te teken. 	DBO-werkboek Leerder se eie boek
Informele Assessering	<ul style="list-style-type: none"> • Verwys na Aktiwiteit 1-4 	

- Tydens die **Luister en Praat**-aktiwiteit, kan die onderwyser leerders aanmoedig om met mekaar in pare te gesels en dan hulle idees met die hele klas te deel.

Differensieer:

- Dit bevorder nie net deelname nie, maar help ook om die leerders se kommunikasievaardighede te verbeter.

Aktiwiteit 1

Luister en praat

- Laat elke leerder 'n kort aanbieding maak oor wat hulle die meeste geniet in die klaskamer en verduidelik waarom. Moedig hulle aan om spesifieke aktiwiteite of taks te noem en waarom dit vir hulle lekker is.
- Na elke aanbieding, vra ander leerders om een of twee vrae aan die klasmaat te vra oor hulle aanbieding. Konsentreer op vraagwoorde.
- Skryf sleutelwoorde of frases op die bord wat die leerders gebruik om die aanbieding te verbeter.

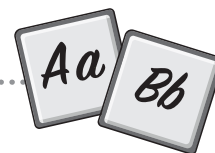
Informele Assessering:

- Het die leerder duidelik en met selfvertroue gepraat?
- Het die leerder relevante en behoorlike reaksies gegee op hulle keuse gegee?

Kontrolelys:

- Duidelikheid van spraak
- Relevante redes en voorbeelde
- Betrokkenheid en deelname

Aktiwiteit 2

Klanke

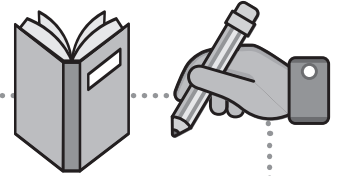
- Verskaf woorde wat die klank -ou- bevat. Laat die leerders die woorde op 'n bladsy soek en die woorde met die klank -ou- onderstreep.
- Laat die leerders 'n lys maak van die woorde wat hulle gekies het, en vra hulle om elke woord in 'n sin te gebruik.

Informele Assessering:

- Het die leerder die regte woorde met die klank -ou- gekies?
- Was die woorde korrek onderstreep?

Kontrolelys:

- Korrektheid van gekose woorde
- Netheid van onderstreep.
- Begrip van klank

Aktiwiteit 3

Skryf- en Leesvaardighede

- Laat die leerders na die titel en prente van 'n storie kyk en voorspel waaroor die storie mag gaan. Bespreek die voorspellings en vergelyk dit met die werklike inhoud nadat die storie gelees is.
- Vra die leerders om hulle eie kort storie te skryf wat gebaseer is op een van die prente wat hulle gesien het, en prentjies by te voeg.

Informele Assessering:

- Het die leerder realistiese en logiese voorspellings gemaak?
- Was daar 'n begrip van die teks se konteks?

Kontrolelys:

- Logika van voorspellings
- Verbindings met teksinhoud
- Deelname aan bespreking

Aktiwiteit 4

Skryf geïntegreer met Luister en Praat en Taal

- Laat die leerders 'n kort storie skryf oor 'n dag in die skool. Hulle moet ten minste 3 sinne skryf en illustrasies byvoeg, terwyl hulle die aangeleerde klanke en bekende sigwoorde gebruik.
- Laat die leerders hul storie saam met 'n maat lees.
- Versamel die verhale en lees een of twee voor aan die klas.

Informele Assessering:

- Is die storie kreatief en relevant?
- Gebruik die leerder die aangeleerde klanke en bekende sigwoorde korrek?

Kontrolelys:

- Kreatiwiteit en relevansie van storie
- Korrektheid van klanke en sigwoorde
- Netheid en duidelikheid van illustrasies

Verduidelikingsaktiwiteit

- Laat die leerders in groepies werk om 'n klein toneelstuk voor te berei waar hulle 'n dag in die skool uiteenspan. Elke leerder moet 'n rol speel, soos 'n onderwyser of maat met spesifieke behoeftes. Moedig hulle aan om kreatief te wees.
- Laat elke groep hul toneelstuk aan die klas aanbied en moedig die res van die klas aan om vrae te vra oor die toneelstuk en die rolle wat gespeel is.

Week 7: Ons help mekaar

Wat jy benodig:		
Voorgestelde hulpbronne	Versamelbundel (VB)	Storie 4: Die Mentoor-gesin verhuis
	Grootboek 2 (GB)	Storie 2: Die advertensie
	Kernleesboek (KL)	Storie 4: Op soek na Kieter Kat
	Gegradeerde leesboek (GL)	Vlak 1 Boek 7: Die advertensie
	Klankkaart	Verwant aan die tema
	DBO-werkboek	Kwartaal 1-aktiwiteite
		Handskrifkaart 1-4

Hoëfrekwensie- en sigwoorde	Klankwoorde -ui-	Temawoorde
dan, na, kom, hom ook, haar, mamma, weet gaan, ruk, kyk, die staan, sy, het, tel bui, lyf, kop, kat	ruik, uile, buit, huil, vuil, kruip, bruin, duif, duifie, muis, duik,	sloot, miaau, vlieg, proeier melk, advertensie, wyn, wyfie Mevrou, strok, wels, nies selfoon, aggie, oproep, hekkie vrydag, klankkaart, karton, plan

Daaglikse Aktiwiteite: Luister en praat

Groet	<ul style="list-style-type: none"> Onderwyser groet die klas. Vra leerders om na 'n maat te praat en hulle klasmaat te groet. Demonstreer hoe hulle groet vir die klas saam met 'n leerder.
Vraag van die dag	<ul style="list-style-type: none"> Hoe kan ons mekaar by die skool help om te verseker dat almal gelukkig is? Verdeel leerders in vraag-van-die-dag-groepe. Daar moet vyf groepe wees. Elke groep moet die vraag van die dag EEN keer per week beantwoord.
Liedjie/ Gedig/Rympie of speletjie	<ul style="list-style-type: none"> Keuse van gelyke materiaal wat inskakel by die tema.

Taalvaardighede	Onderwysriglyne	Hulpbronne
Luister en Praat (4 x 15 min) 1 uur	Les 1 <ul style="list-style-type: none"> • Doen daaglikse aktiwiteite informeel. • Gefokusde aktiwiteit -Luister na die VB storie: Die Mentoorgesin verhuis. • Praat oor persoonlike ervarings • Vertel vir jou maat van al die dinge waaraan jy kan dink wat 'n mens moet onthou as jy verhuis? • Gebruik woorde in konteks. Les 2-4 <ul style="list-style-type: none"> • Neem deel aan 'n bespreking, vra en beantwoord vrae en stel idees voor. • Vra die leerders of hulle al ooit van huis, stad of land verhuis het en hoe dit hulle laat voel het. 	VB: Storie 4: Die Mentoorgesin verhuis Aktiwiteit 1 en 4
Klanke (5 x 15 min) 1 uur 15 min	Les 1-5 Hersien tweeklank/diffonge: -ui- <ul style="list-style-type: none"> • -ui- – huil, vuil, muis, uil, vuil • Speel woordspeletjies: iets wat klink soos...; wat rym • Skryf en klanke woorde met aangeleerde klank • Spel bekende woorde reg. • Bou sinne en woorde met kennis van klanke • Leerders luister en kyk vir klanke in prente en leeswerk • Vaslegging – doen Aktiwiteit 2. 	KL: Storie 4: Op soek na Kieter Kat Klankkaart Opvoedkundige muurkaarte Aktiwiteit 2
Gedeelde Lees (5 x 15 min) 1 uur 15 min	Les 1-2: Prelees <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik illustrasies om inhoud te bepaal en voorspellings oor die storie te maak. • Praat oor die kenmerke van die storie. • Vra: Wanneer jy die voorblad kyk, wat dink jy gebeur met die gemmerkatjie? Gedurende die eerste lees <ul style="list-style-type: none"> • Moedig leerders aan om te lees. Les 3: Wat om te doen tydens Eerste lees <ul style="list-style-type: none"> • Moedig leerders aan om te lees m.b.t. spoed, volume en intonasie. • Gebruik illustrasies om verskillende gebeurtenisse te bespreek. • Wys tweeklank uit. Les 4: Wat om te doen tydens Tweede lees <ul style="list-style-type: none"> • Identifiseer al die karakters en hul kenmerke vanaf prente. • Onderwyser lees die teks weer. • Beantwoord vrae oor die storie, soos: Dink julle mense kyk graag na advertensies? Hoekom dink jy so? Les 5: Wat om te doen tydens Derde lees <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees die teks hardop saam met die onderwyser. • Beklemtoon intonasie en frasiering m.b.v. leestekens. • Verwys na gesigsuitdrukkinge en lyftaal om emosie in die teks uit te druk. Wat om te doen NA Eerste, Tweede, Derde lees <ul style="list-style-type: none"> • Gee 'n persoonlike opinie oor die teks wat gelees is. • Identifiseer kernbesonderhede en die volgorde van gebeure in die teks wat gelees is. 	GB 2 Storie 2: Die advertensie

Groepsbegeleide Lees (5 x 30 min) 2 uur 30 min	Les 1-5 Wat om te doen met elke groep <ul style="list-style-type: none"> • Beplan sinvolle aktiwiteite vir leesgroepe wat nie besig is om te lees nie (soos DBO-werkboeke). Prelees <ul style="list-style-type: none"> • Stel soort storie en tema bekend en bespreek nuwe woorde • Vra: Wat is 'n advertensie en waarvoor word dit gebruik? • Hou jy meer van honde of katte? Hoekom sê jy so? Gedurende lees <ul style="list-style-type: none"> • Leerders lees individueel. • Beweeg van leerder tot leerder wat dan hardop vir jou lees. • Selekteer fokusareas per leerder deur waarneming. Fokus op: Gebruik prent om te help bepaal waaroor storie gaan <ul style="list-style-type: none"> • Volg die leidraad van die storie om te voorspel wat 'n bepaalde woord in 'n sin kan wees. • Gebruik storielyn om woorde te voorspel. • Kyk na woorde rondom 'n spesifieke woord om uit te vind watter onbekende woord kan wees. Tweede en opvolglessessies <ul style="list-style-type: none"> • Leerders herlees die GL teks in groepe. • Bevorder leesvlotheid, ontwikkeling van woordeleskat, taal en beter begrip • Soek die versteekte item op elke wagsy en koppel aan die klank van die week. • Elkeen in die groep lees hardop. • Groeplede maak voorstel teenoor leser oor volume, spoed en intonasie ter verbetering. 	GL Vlak 1 Boek 7: Die advertensie
Skryf (3 x 20 min) 1 uur	Les 1- 3 <ul style="list-style-type: none"> • Doen klanktakke: hui, vuis, muis, uil, vuil • Laat elke leerder 'n klankteken van die troeteldier wat hulle graag sou wou hê. • Werk in paar / groepe en ontwerp 'n advertensie vir 'n troeteldierwinkel of vir jou diens as diere-oppasser. • Gebruik die idees en woorde vir 'n klasstorie (gedeelde skryf). 	Aktiwiteit 4
Handskrif (4 x 15 min) 1 uur	Les 1- 3 <ul style="list-style-type: none"> • Skryf die datum en opskrif. • Skryf die patroon: <i>eeee e</i> • Skryf hoofletters en kleinletters: Ff, Kk • Skryf woorde en sinne met spasiëring. • Onderstreep die werk. 	Handskrifkaart 1-4
Taal	<ul style="list-style-type: none"> • Integreer met gedeelde lees en skryf. • Skryf woordeskatwoorde in hul persoonlike woordeboeke. • Fokus op leestekens: hoofletter, punt, komma en vraagteken. 	Woordmuur
Selfstandige lees Lees in pare	<ul style="list-style-type: none"> • Die leerders kan op enige stadium gedurende die week aktiwiteite in die DBO-werkboeke doen. • Lees onafhanklik: prenteboeke, digkaarte, storieboeke uit die biblioteek of klaskamerleeshoek. • Leerders kan 'n leesdagboek hou om hul vordering aan te teken. 	DBO-werkboek Leerder se eie boek
Informele Assessering	<ul style="list-style-type: none"> • Verwys na Aktiwiteit 1-4. 	

Differensieer:

- Laat leerders mekaar se werk lees of na hul maat se paragraaf luister. Dit kan hulle help om mekaar se idees aan te vul en gee hulle die kans om ook op 'n ander manier by die aktiwiteit betrokke te raak, wat selfvertroue bou en skryf- en leesvaardighede versterk.

Aktiwiteit 1**Luister en praat**

- Skep 'n kort storie of teks oor 'n troeteldier en sy daaglikse versorging. Byvoorbeeld: "Elke oggend voer ek my konyn wortels. Daarna maak ek sy hok skoon."
- Lees die storie hardop aan die klas voor.
- Laat die leerders luister en dan vrae oor die troeteldier se versorging stel (byvoorbeeld: "Wat eet die troeteldier in die oggend?").
- Bespreek die belangrikheid van elke deel van die roetine en waarom troeteldiere ons sorg nodig het.

Informele Assessering:

- Leerder kan spesifieke versorgingaktiwiteite identifiseer.
- Leerder kan korrek antwoord op vrae oor wat in die storie gebeur.

Kontrolelys:

- Leerder kan die volgorde van die versorging in die storie herken en herhaal.
- Leerder kan verduidelik waarom elke deel van die roetine belangrik is

Aktiwiteit 2**Klanke**

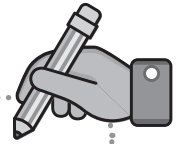
- Hersiening van die ui-klink
- Skryf 'n lys van diere op die bord wat die -ui--klank bevat, soos: uil, muis, eier, luislang, suikerbekkie
- Lees elke woord hardop vir die klas en vra die leerders om die ui-klank te beklemtoon.
- Laat leerders in pare werk om ander woorde met die ui-klank te vind en sinnetjies te bou oor diere. Byvoorbeeld: "Die muis sluip deur die huis."

Informele Assessering:

- Kan die leerder die ui-klank in woorde identifiseer?
- Is die leerder in staat om volledige sinne te vorm met woorde wat die ui-klank bevat?

Kontrolelys:

- Leerder het minstens 3 woorde met die ui-klank geïdentifiseer.
- Leerder het korrekte sinne met die ui-klank gevorm.
- Leerder het saam met 'n klasmaat gewerk.
- Leerder se uitspraak van die ui-klank is korrek.

Aktiwiteit 3

Skryf- en Praatvaardighede

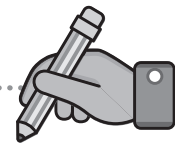
- Vra elke leerder om te dink aan hul gunsteling dier en kortliks te sê hoekom dit hul gunsteling is. Vra hulle om een of twee interessante feite oor die dier te deel.
- Laat die leerders dan 'n paragraaf van 4-5 sinne skryf oor hul gunsteling dier. Hulle kan insluit:
 - wat die dier eet,
 - waar die dier bly en
 - hoe hulle vir die dier sal sorg as dit hul troeteldier was.
- Nadat die leerders klaar geskryf het, moet hulle hul paragrawe aan die klas voorlees.

Informele Assessering:

- Is die leerder in staat om duidelik en verstaanbaar voor te lees?
- Is die sinne goed gestruktureer, en bevat dit die inligting oor die dier?

Kontrolelys:

- Leerder het hul gunsteling dier in 'n sinne gedeel.
- Leerder het 'n paragraaf van 4-5 sinne geskryf
- Leerder het volwette sinne gebruik.
- Leerder het relevante inligting oor die dier ingesluit.

Aktiwiteit 4

Skryf en Taalvaardigheid

- **Voorbeeldstorie:** "Ek het my ideale troeteldier, 'n kat, by die dierskooling gekry. Elke dag speel ek met haar en sy hou daarvan om op my knieë te slaap. Sy maak my altyd gelukkig met haar liefdevolle en speelse geaardheid."
- Vra die leerders om 'n kort storie van 4-5 sinne te skryf oor 'n dag in hul lewe met hul ideale troeteldier. Die storie kan insluit:
 - hoe hulle die troeteldier gekry het,
 - wat hulle saam met die troeteldier doen en
 - hoe die troeteldier bydra tot hul lewens.

Informele Assessering:

- Kan die leerder 'n samehangende storie skryf van 4-5 sinne?
- Is die sinne volledig en maklik om te verstaan?

Kontrolelys:

- Leerder het verduidelik hoe hulle die troeteldier gekry het.
- Leerder het beskryf wat hulle saam met die troeteldier doen.
- Leerder het aangedui hoe die troeteldier hul lewe verryk.

Verrykingsaktiwiteit

- Berei kaartjies voor met prente van verskillende troeteldiere (byvoorbeeld, honde, katte, hamsters, voëls).
- Laat die leerdere in pare werk en om die beurt 'n kaart kies en die troeteldier op die kaart beskryf.
- Hulle sal dan die troeteldier met 'n ander troeteldierkaart vergelyk (byvoorbeeld: 'n Hond is groter as 'n hamster.).
- Elke paar sal hul vergelykings aan die klas voorstel.

EXTRACT PAGES